

Koncepcja smart village dla miejscowości Skrzyńsko

Skrzyńsko, sierpień 2023 r.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Europa inwestująca w obszary wiejskie

Opracowanie:

Stowarzyszenie „Razem dla Skrzyńska” z siedzibą w Skrzyńsku
Plac Św. Marka 1, 26-400 Przysucha, KRS 0000603322,
NIP 6010087419, REGON 363906908

we współpracy z firmą doradczą MM CONSULT sp. z o.o. z
siedzibą w Warszawie, Oddział w Przysusze ul. Słoneczna 1a
26-400 Przysucha

Zespół autorski

Redaktor - mgr Michał Marciniak

Adnotacja:

Usuwanie barier i zapewnienie dostępności dla wszystkich obywateli, w tym przede wszystkim osób doświadczających trudności w mobilności czy percepcji, stanowi jedno z kluczowych zadań państwa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej. Dokument został opracowany zgodnie ze Standardami dostępności dla polityki spójności 2021-2027 stanowiącymi załącznik nr 2 do Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027. Niniejszy dokument nie został wyjustowany w celu zapewnienia większej dostępności dla osób z niepełnosprawnością wzrokową.

Spis treści

Rozdział I. Wprowadzenie	4
Rozdział II. Realizacja zasady partycypacji społecznej i partnerstwa	5
Rozdział III. Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej na terenie Skrzyńska.....	7
Rozdział IV. Wizja wyprowadzenia miejscowości ze stanu kryzysowego, cele Koncepcji <i>Smart village</i> oraz smart projekty.....	29
Rozdział V. Mechanizmy integrowania smart projektów	33
Rozdział VI. Opis powiązań Koncepcji <i>smart village</i> z dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym i regionalnym.....	35
Rozdział VII. System zarządzania Koncepcją <i>smart village</i>	39
Rozdział VIII. System monitorowania i oceny Koncepcji <i>Smart village</i>	41
Rozdział IX. Zespół ds. wdrożenia Koncepcji <i>smart village</i>	44
Rozdział X. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko projektu programu	45
Spis ilustracji	46
Załącznik - Szczegółowy opis smart projektów Koncepcji <i>smart village</i> dla miejscowości Skrzyńsko	47

Rozdział I. Wprowadzenie

Niniejszy rozdział stanowi wprowadzenie do Koncepcji *Smart village* pokazując strukturę dokumentu

Mianem smart villages określić można te miejscowości (społeczności lokalne), które wykorzystują technologie cyfrowe i innowacje na co dzień, poprawiając w ten sposób jakość życia, polepszając standard usług publicznych i lepiej wykorzystując zasoby lokalne. W ten sposób poprawia się jego jakość, polepsza się standard usług publicznych lepiej wykorzystując zasoby lokalne.

Podstawową koncepcją „smart wioski” jest szansa na łatwiejsze i wygodniejsze życie mieszkańców. Smart village (inteligenta wieś) to koncepcja, która inspirowa do zmian i wdrażania konkretnych rozwiązań w celu poprawy jakości, poziomu życia oraz zrównoważonego rozwoju na obszarach wiejskich. Wsie (społeczności lokalne, regiony), które wykorzystują technologie cyfrowe i innowacje w swoim codziennym życiu, poprawiając w ten sposób jego jakość, polepszając standard usług publicznych i lepiej wykorzystując zasoby lokalne. W rozwoju koncepcji smart village upatruje się szans na łatwiejsze i wygodniejsze życie mieszkańców wsi. Miarą „inteligencji wsi” jest zatem stopień zaangażowania i współpracy jej mieszkańców w działania na rzecz rozwoju społeczności lokalnej.

Niniejsza **Koncepcja smart village dla miejscowości Skrzyńsko** (Koncepcja *smart village*) określa kierunek rozwoju miejscowości Skrzyńsko poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii w celu poprawy jakości i poziomu życia oraz zrównoważonego rozwoju wsi. Polityka rozwoju miejscowości Skrzyńsko zawarta w niniejszej Koncepcji wpisuje się w założenia Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy i Miasta Przysucha na lata 2021-2027 oraz inne dokumenty odnoszące się do uwarunkowań społeczno-gospodarczych miejscowości Skrzyńsko. Obszarem zainteresowania Koncepcji Smart village są projekty na rzecz społeczności lokalnej w celu poprawy jakości i poziomu życia mieszkańców, inwestycje na rzecz ochrony środowiska, innowacyjne rozwiązania technologiczne, poprawę bezpieczeństwa mieszkańców oraz propagowanie lokalnej historii, kultury i tradycji.

W Koncepcji smart village określone zostały główne kierunki działań mające na celu poprawę warunków życia, zatrzymanie mieszkańców miejscowości, cyfryzację oraz rozwój kapitału społecznego Skrzyńska. Cel główny Koncepcji realizowany ma być przez dwa cele szczegółowe tj. Zwiększenie aktywizacji mieszkańców Skrzyńska (Cel szczegółowy 1) oraz Poprawa spójności przestrzenno-funkcjonalnej Skrzyńska (Cel szczegółowy 2). W ramach Koncepcji sformułowano osiem inteligentnych projektów smart village. **Szczegółowy opis smart projektów znajduje się w fiskach znajdujących się w załączniku do niniejszej Koncepcji.** Wszystkie opisane inicjatywy wpisują się w koncepcję smart village, zarówno w kontekście innowacji społecznych – centrum aktywności lokalnej, jaki i cyfrowych - ogólnodostępny fanpage miejscowości Skrzyńsko, energia (autonomiczne lampy solarne), edukacja (ścieżka questingowa) i usługi społeczne (szkolenia dla lokalnych liderów, warsztaty sensoryczne dla seniorów oraz główny projekt, jak jest Centrum Aktywności Lokalnej w Skrzyńsku).

W dniu 20 grudnia 2022 r. zawarta została umowa współpracy dotycząca opracowania koncepcji smart village dla miejscowości Skrzyńsko pomiędzy Stowarzyszeniem Razem dla Skrzyńska a Gminą i Miastem Przysucha. Na podstawie umowy Gmina zobowiązała się w szczególności udostępnić dane statystyczne dotyczące miejscowości i jej mieszkańców oraz do wspólnej organizacji spotkań i konsultacji ze społecznością lokalną. Jednym z elementów umowy współpracy było również powołanie zespołu eksperckiego ds. opracowania koncepcji smart village dla miejscowości Skrzyńsko.

Dokument opracowany został na podstawie grantu udzielonego Stowarzyszeniu Razem dla Skrzyżska przez Lokalną Grupę Działania „Razem dla Radomki” z siedzibą w Janiszewie. Opracowanie Koncepcji stanowi projekt smart village w Dolinie Radomki, w ramach którego opracowane zostały koncepcje inteligentnych wsi w miejscowościach z terenu działania lokalnej grupy działania, m.in. w Wieniawie, Przytyku, Taczowie oraz w Skrzyżsku. Grant na przygotowanie Koncepcji udzielony został w ramach poddziałania 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Koncepcję opracowała firma doradcza MM CONSULT sp. z o.o. z Warszawy, oddział w Przysusze.

Rozdział II. Realizacja zasady partycypacji społecznej i partnerstwa

Niniejszy rozdział opisuje mechanizmy włączenia mieszkańców na terenie miejscowości w konsultacje społeczne na etapie tworzenia dokumentu, jak również zaplanowane mechanizmy na etapie realizacji Koncepcji *smart village*.

Identyfikacja interesariuszy koncepcji Inteligentnej wsi

Elementem przygotowania do koordynacji i zarządzania procesem wdrożenia Koncepcji smart village było określenie interesariuszy procesu realizacji i wdrożenia smart projektów, którzy będą nie tylko odbiorcami, czy uczestnikami działań, ale i ich realizatorami, którzy będą mieli realny wpływ na osiągnięcie celów Koncepcji realizowanej na terenie Skrzyżska.

Partycypacja społeczna na etapie przygotowywania Koncepcji

Praca nad Koncepcją miała charakter partycypacyjny angażujący mieszkańców Skrzyżska. Początkiem prac nad Koncepcją był 20 grudnia 2022 r. kiedy zawarta została umowa porozumienia o współpracy

między Gminą i Miastem Przysucha i Stowarzyszeniem „Razem dla Skrzyżska”. Strony zobowiązały się do wspólnej organizacji spotkań z mieszkańcami na potrzeby tworzenia i konsultacji powstającej Koncepcji *Smart village*. Uzgodniono również powołanie zespołu eksperckiego na potrzeby pomocy przy tworzeniu Koncepcji.

Na etapie programowania zorganizowano dwa spotkania z przedstawicielami społeczności lokalnej, w dniu 29 czerwca 2023 r. i 24 lipca 2023 r. Spotkania odbyły się w remizie Ochotniczej Straży Pożarnej w Skrzyżsku (OSP w Skrzyżsku). W spotkaniu udział wzięli oprócz mieszkańców i przedstawicieli Stowarzyszenia „Razem dla Skrzyżska”, również przedstawiciele władz lokalnych Miasta i Gminy Przysucha, Starostwa Powiatowego w Przysusze oraz Lokalnej Grupy Działania „Razem dla Radomki”. Podczas spotkania zaprezentowano uczestnikom ideę smart village wskazując również

STOWARZYSZENIE
LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA
Razem dla Radomki

ZAPRASZA NA WARSZTATY:

**ROZWÓJ I OPRACOWANIE KONCEPCJI
SMART VILLAGE PRZY WYKORZYSTANIU
OBSZARU KULTURY. INSPIRACJE
I INNOWACJE. PREZENTACJA
DOBRYCH PRAKTYK**

Terminy spotkań:
24.07.2023 r. godz. 18.00 Skrzyżsko – Świetlica
24.07.2023 r. godz. 20.00 – Chruślice - Świetlica Wiejska
25.07.2023 r. godz. 19.00 - Jedlińsk - Sala OSP

Logo of the European Union, LGD 'Razem dla Radomki', and Local Action Group 'Razem dla Skrzyżska'.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie. Wydarzenie organizowane przez LGD „Razem dla Radomki” w ramach projektu współpracy „Kultura Lokalnie: Przestrzeń Inspiracji” współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania 19.3 „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

przykłady inteligentnych projektów, jakie powstały w innych częściach kraju jako dobre praktyki.

Na podstawie zgłoszeń uczestników i wyniku pracy własnej opracowano szczegółowy opis projektów smart village zaplanowanych do realizacji w ramach Koncepcji, ich wykaz znajduje się w Załączniku - Wykaz projektów smart village.

Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i oceny realizacji Koncepcji smart village

Organem zapewniającym udział interesariuszy na etapie wdrażania i oceny realizacji Koncepcji będzie **Zespół ekspercki do spraw wdrożenia Koncepcji smart village dla miejscowości Skrzyńsko**. Zespół powołany został na podstawie umowy współpracy przez Burmistrza Miasta i Gminy Przysucha i Stowarzyszenie „Razem dla Skrzyńska”, w którego skład weszli przedstawiciele władz sołectwa Skrzyńsko (Rada sołectwa i Sołtys Sołectwa Skrzyńsko), prezesi stowarzyszeń działający na terenie Skrzyńska oraz wyznaczeni pracownicy UGiM Przysucha.

Zespół będzie stanowił miejsce współpracy oraz dialogu dla przedstawicieli gminy i interesariuszy procesu wdrożenia Koncepcji smart village. Zespół będzie pełnił rolę opiniodawczo-doradczą Burmistrza Miasta i Gminy Przysucha. Szczegółowy opis funkcji Zespołu znajduje się w Rozdziale XI. Zespół ds. wdrożenia Koncepcji smart village dla miejscowości Skrzyńsko,

Dodatkowo, w działania dotyczące wdrażania Koncepcji będą angażowane środowiska ściśle współpracujące z UGiM Przysucha – na zasadzie bieżącego doradztwa i opiniowania kluczowych kwestii w przedmiocie prowadzonych smart działań. Podmiotem współpracującym ze Stowarzyszeniem „Razem dla Skrzyńska” oraz UGiM Przysucha w zakresie realizacji smart projektów określonych w Koncepcji będzie Dom Kultury w Przysusze i Muzeum im. Oskara Kolberga w Przysusze – w zakresie aktywności kulturalnych i animacyjnych oraz Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przysusze (M-GOPS w Przysusze) w zakresie działań społecznych i podnoszących kompetencje cyfrowe mieszkańców Skrzyńska. Dzięki temu Koncepcja będzie wdrażana przy czynnym, partnerskim udziale i zaangażowaniu mieszkańców Skrzyńska, organizacji społecznych, sektora gospodarczego i instytucji publicznych realizujących inne polityki publiczne na terenie miejscowości, jak i gminy i miasta Przysucha.

Na etapie realizacji smart projektów planuje się zaangażowanie partnerów społecznych w postaci: włączenie sektora pozarządowego w realizację smart projektów jako podmiotów samodzielnie wdrażających te projekty lub na zasadzie „partnerstwa”. Zaangażowanie społeczności lokalnej we wdrożenie Koncepcji możliwe będzie również dzięki zapewnieniu opiniowania corocznych raportów z monitorowania Koncepcji i wszelkich zmian w Koncepcji przez zespół ds. wdrożenia koncepcji, a także upublicznieniu dokumentów sprawozdawczych w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy i Miasta Przysucha (BIP).

Rozdział III. Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej na terenie Skrzyńska

Niniejszy rozdział opisuje diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb w oparciu o analizę danych GUS, Urzędu Gminy i Miasta Przysucha i analizę lokalnych dokumentów strategicznych odnoszących się do poddanej analizie miejscowości.

Wprowadzenie

Pojęcie smart village rozumiane będzie, jako: „Wsie (społeczności lokalne, regiony), które wykorzystują technologie cyfrowe i innowacje w swoim codziennym życiu, poprawiając w ten sposób jego jakość, polepszając standard usług publicznych i lepiej wykorzystując zasoby lokalne”¹. Opracowana diagnoza wskazuje na przesłanki wdrożenia na terenie Skrzyńska koncepcji smart village. Niniejsza diagnoza bazuje na analizie i ocenie *desk research* pochodzących ze statystyki GUS oraz danych ilościowych pozyskanych z UGiM Przysucha. Analiza zawiera, w szczególności porównywanie sytuacji z sytuacją w skali powiatu oraz gminy i miasta Przysucha. Prezentowana diagnoza stanowiła podstawę do analizy SWOT oraz wypracowania celów i wskaźników monitorowania efektów działań zaplanowanych w ramach Koncepcji do realizacji na okres programowania środków unijnych do roku 2030. Analiza dokonana została w podziale na cztery obszary problemowe; w zakresie uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowo-kulturowych oraz przestrzenno-funkcjonalnych.

Skrzyńsko – to jedna z 23 miejscowości gminy i miasta Przysucha położona w powiecie przysuskim, woj. mazowieckie. Skrzyńsko działa na podstawie Statutu miejscowości uchwalonego uchwałą nr VII/59/2015 Rady Gminy i Miasta Przysucha z dnia 14 maja 2015 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Skrzyńsko (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2015 r. poz. 5615).

Tytułem wstępu należy wskazać, że Gmina i Miasto Przysucha należy do ośmiu gmin tworzących powiat przysuski, jej powierzchnia stanowi 22,7% powierzchni powiatu przysuskiego. Przysucha jest jedynym ośrodkiem miejskim w powiecie. Na poziomie ponadlokalnym obsługuje ludności w zakresie szkolnictwa średniego, zawodowego, opieki zdrowotnej, kultury, administracji. Miasto i tereny wiejskie stanowią ważny w tej części Mazowsza rynek pracy, głównie w przemyśle z zakresu przetwórstwa rolno-spożywczego jak również produkcji materiałów budowlanych. Biorąc pod uwagę położenie gmina i miasto Przysucha należy do regionu radomskiego.

Sąsiadami gminy są: Gielniów, Rusinów, Klwów, Potworów, Wieniawa, Borkowice, Przytyk (powiat radomski), Chlewiska (powiat szydłowiecki) i należące do powiatu koneckiego: Końskie i Słupsków. Najbliższe Przysusze aglomeracje miejskie to Radom - odległość około 35 km, Warszawa - odległość około 120 km, Łódź - odległość około 110 km oraz Kielce - odległość około 70 km. Położenie Gminy i Miasta Przysucha na tle województwa mazowieckiego obrazuje poniższy rysunek.

---

¹ Zobacz więcej: Europejska Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (European Network for Rural Development, ENRD) zaproponowała Działania UE na rzecz inteligentnych wiosek, ENRD, Bruksela 2017

Mapa 1. Położenie Gminy i Miasta Przysucha na tle województwa mazowieckiego

Źródło: Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy i Miasta Przysucha na lata 2021-2027, str. 8

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, którego ostatnią aktualizację przyjęto uchwałą nr 22/18 z dnia 19 grudnia 2018 Sejmiku Województwa Mazowieckiego określono m.in. obszary funkcjonalne województwa mazowieckiego. Gmina Przysucha, a wraz z nią miejscowość Skrzyńsko została umiejscowiona w obszarze radomskim o **najniższym dostępie do dóbr i usług wyznaczonym w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego**. Obszar ten obejmuje powiaty: białobrzegi, lipski, przysuski, radomski, szydłowiecki, zwoleński, dla których plan formułuje zasady zagospodarowania jak następuje: działania ukierunkowane na ożywienie gospodarcze obszaru, poprawę warunków życia mieszkańców, zahamowanie nadmiernej migracji ludzi wykształconych i przedsiębiorczych, podniesienie mobilności mieszkańców oraz zmniejszenie poziomu bezrobocia. Dodatkowo, Przysucha została umiejscowiona w wiejskim obszarze funkcjonalnym wymagającym wsparcia procesów rozwojowych.

Miejscowość Skrzyńsko zajmuje powierzchnię 9,7 km², co stanowi 5,3% ogólnej powierzchni gminy i miasta Przysucha (182 km²). Na koniec 2022 roku Skrzyńsko zamieszkiwane było przez 1093 mieszkańców tj. 9,3% mieszkańców gminy i miasta Przysucha (11 882 os.). Skrzyńsko należy do najstarszych na ziemi radomskiej. Nazywana była dawniej „Magna” lub „Antiqua Skrzin”, zaś sąsiadujące z nim Skrzyńno – „Skrzin”. W dokumentach pojawia się po raz pierwszy w roku 1138, jako uposażenie

arcybiskupstwa gnieźnieńskiego. Tutejszy gród kasztelański Krzywousty nadał około roku 1120 komesowi Piotrowi Włostowicowi z rodu Łabędziów².

Warto podkreślić, że **Skrzyńsko to dawna gmina wiejska istniejąca do 1954 roku w woj. kieleckim, łódzkim i ponownie kieleckim**. Za Królestwa Polskiego gmina Skrzyńsko należała do powiatu opoczyńskiego w guberni radomskiej. W 1870 roku do gminy przyłączono pozbawione praw miejskich Skrzyńno³. W okresie międzywojennym gmina Skrzyńsko należała do powiatu opoczyńskiego w woj. kieleckim. 1 kwietnia 1939 roku gminę wraz z całym powiatem opoczyńskim przeniesiono do woj. łódzkiego⁴.

Po II wojnie światowej gmina przez krótki czas zachowała przynależność administracyjną, lecz już 6 lipca 1950 roku została wraz z całym powiatem przyłączona z powrotem do woj. kieleckiego⁵. 1 lipca 1952 roku gmina składała się z 16 gromad: Beźnik, Beźnik kol., Brogowa, Gliniec, Janików, Kamień Duży, Klonowa, Komorów, Krajów, Romualdów, Skrzyńno, Skrzyńsko, Wistka, Wydrzyn, Zagórze i Zbożenna⁶. Jednostka została zniesiona 29 września 1954 roku wraz z reformą wprowadzającą gromady w miejsce gmin⁷. Po reaktywowaniu gmin 1 stycznia 1973 roku gminy Skrzyńsko nie przywrócono, a jej dawny obszar wszedł głównie w skład gmin: Przysucha i Rusinów w powiecie przysuskim w województwie kieleckim⁸.

Uwarunkowania społeczne

Skrzyńsko jest najbardziej zaludnioną spośród wszystkich miejscowości gminy Przysucha i kilkakrotnie liczniejszą niż średnia gminy Przysucha. Na koniec 2022 r. Skrzyńsko zamieszkiwało 1093 mieszkańców, tj. 9,3% mieszkańców miasta i gminy Przysucha (11 882 os.), z czego 50,8% mieszkańców stanowią kobiety, a 49,2% ludności to mężczyźni. Chociaż, na podstawie danych za 2022 r. liczba mieszkańców nieznacznie wzrosła to w latach 1998-2021 liczba mieszkańców zmalała o 21,8%. **Zaobserwować należy zatem systematyczny spadek liczby mieszkańców miejscowości.**

Współczynnik feminizacji we wsi wynosi 103 i jest nieznacznie mniejszy od współczynnika feminizacji dla województwa mazowieckiego oraz nieznacznie mniejszy od współczynnika dla całej Polski. 57,8% mieszkańców wsi Skrzyńsko jest w wieku produkcyjnym, 17,0% w wieku przedprodukcyjnym, a 25,2% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Skrzyńsko 73,0 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc porównywalny do wskaźnika dla województwa mazowieckiego oraz nieznacznie większy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski.

² Zob. więcej na <http://dawnekieleckie.pl/skrzynsko-kosciol-parafialny/>

³ Postanowienie z 24 października (5 listopada) 1869, ogłoszone 1 (13 stycznia) 1870 (Dziennik Praw, rok 1869, tom 69, nr 239, s. 419)

⁴ Dz.U. z 1938 r. nr 27, poz. 240

⁵ Dz.U. z 1950 r. nr 28, poz. 255

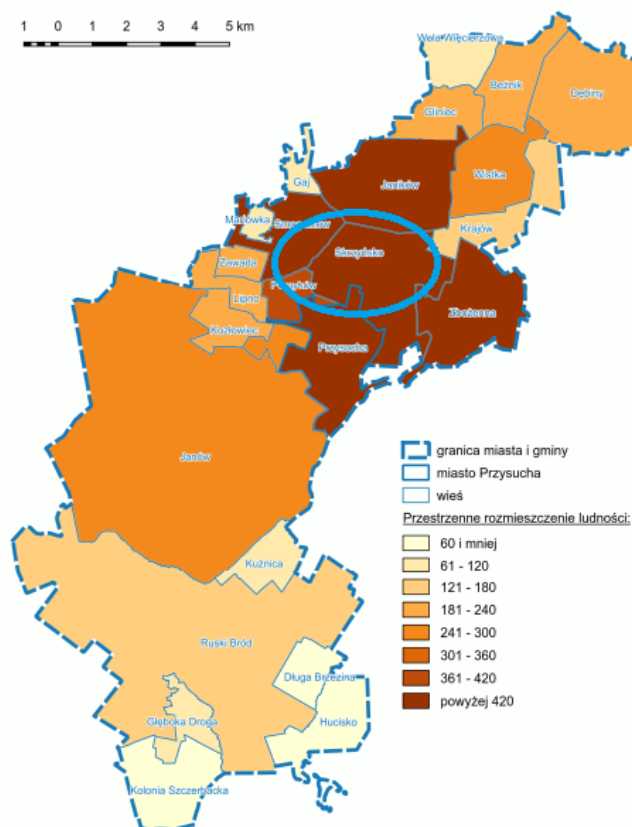
⁶ Wykaz Gromad Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej według stanu z dnia 1.VII 1952 r., PRL, GUS, Warszawa

⁷ Dz.U. z 1954 r. nr 43, poz. 191

⁸ Dz.U. z 1972 r. nr 49, poz. 312

Tabela 1. Mieszkańcy Miasta i Gminy Przysucha z podziałem na miejscowości oraz przestrzenne rozmieszczenie ludności w gminie i mieście ze wskazaniem m. Skrzyżsko

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności (stan na koniec 2022r.)
1.	Beżnik	237
2.	Dębiny	195
3.	Długa Brzezina	39
4.	Gaj	70
5.	Gliniec	189
6.	Głęboka Droga	100
7.	Hucisko	55
8.	Jakubów	266
9.	Janików	615
10.	Janów	268
11.	Kolonia Szczerbacka	71
12.	Kozłowiec	201
13.	Krajów	162
14.	Kuźnica	53
15.	Lipno	192
	Mariówka	99
16.	Pomyków	376
17.	Ruski Bród	167
18.	Skrzyżsko	1093
19.	Smogorzów	476
20.	Wistka	241
21.	Wola Węsiersza	99
22.	Zawada	169
23.	Zbożenna	472
RAZEM		5906

Źródło: Raport o stanie gminy i miasta Przysucha za 2022 r., str. 7 oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Przysucha

Średnia gęstość zaludnienia gminy i miasta Przysucha wynosi ok. 65,5 osoby/km². **Średnie zaludnienie w Skrzyżsku nie odbiega od średniej gminy.**

Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy i miasta Przysucha, gmina podzielona została na trzy strefy mające istotny wpływ na gęstość zamieszkania, zatrudnienie mieszkańców oraz obecny i przyszły rozwój gospodarczy tj. I – Strefa posiadająca bogate walory przyrodnicze (południowa część gminy). II – Strefa przemysłowo usługowo-przemysłowa (miasto Przysucha i środkowa część gminy); III – Strefa rolnicza (północna część gminy). Poniżej zaprezentowano mapę miasta i gminy Przysucha z podziałem na trzy strefy. **Skrzyżsko zaliczone zostało do II strefy przemysłowo usługowo-przemysłowej gminy i miasta Przysucha. Oznacza to obszar charakteryzujący się koncentracją życia gospodarczego i społecznego Gminy i powiatu przysuskiego.**

Mapa 2. Podział na strefy aktywności Gminy i Miasta Przysucha ze wskazaniem m. Skrzyżsko

Źródło: Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy i Miasta Przysucha na lata 2021-2027, str. 10

Analiza danych pokazuje **lepszą sytuację demograficzną m. Skrzyżsko niż średnia gminy i miasta Przysucha** – 20% mieszkańców stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym, w stosunku do 23% w gminie i mieście Przysucha.

Tabela 2. Biologiczne grupy wieku – m. Skrzyżsko

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-14 lat	70	71	141
15-64 lata	372	334	706
65 i więcej lat	91	134	225

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UMIG Przysucha

Tabela 3. Ekonomiczne grupy wieku – m. Skrzyńsko

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
przedprodukcyjnym (0-17 lat)	87	80	167
produkcyjnym (18-59/64)	355	290	345
poprodukcyjnym (60/65 lat+)	91	169	260

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UMIG Przysucha

Słabą stroną miejscowości jest **rosnący udział osób w wieku 56 lat i więcej w strukturze wiekowej rolników i ubytek młodych rolników**. Podeszły wiek kierownika gosp. rolnego tj. 66 lat i więcej stanowi poważną barierę dalszego funkcjonowania gospodarstwa.

Skrzyńsko charakteryzuje wysoki potencjał rozwoju mieszkalnictwa – w 2022 roku wydano 20% ogółu decyzji o warunkach zabudowy w skali miasta i gminy i 12% decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W roku 2022 r. na terenie gminy i miasta Przysucha zostało wydanych 81 decyzji o warunkach zabudowy oraz 17 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, z czego m. Skrzyńsko obejmowało 8 decyzji o warunkach zabudowy, 1 decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach we wsi Skrzyńsko to 6,20 i jest **znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa mazowieckiego** oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przekiętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2022 roku we wsi Skrzyńsko to 125,80 m² i jest **znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla woj. mazowieckiego** oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce.

Skrzyńsko charakteryzuje duża liczba osób korzystających z biblioteki miejskiej - czytelnicy w 2022 r. wypożyczyli 31 802 wol. książek. Wypożyczenia w filii biblioteki w Skrzyńsku wyniosły 2219 woluminów (7% ogółu wypożyczonych woluminów), ogółem w mieście i gminie Przysucha zarejestrowanych było 2141 czytelników, z czego w Filii w Skrzyńsku – 294 os. (13%).

Potencjałem rozwojowym miejscowości jest zlokalizowana w Skrzyńsku **Publiczna Szkoła Podstawowa w Skrzyńsku im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego**. Placówka oświatowa jest jedną z trzech szkół podstawowych w Mieście i Gminie Przysucha, poza dwoma szkołami podstawowymi w mieście Przysucha. Do placówki uczęszczało w 2022 roku 229 dzieci, z czego 50 dzieci do klasy „0” i 179 do klas szkoły podstawowej. Szkoła zatrudniała w 2022 roku ogółem 25 nauczycieli, z czego 3 nauczycieli bez stopnia awansu zawodowego (nauczyciel początkujący), 5 nauczycieli mianowanych i 17 nauczycieli dyplomowanych. Przy PSP funkcjonuje uczniowski klub sportowy UKS „Start”.

Budynek szkoły podstawowej w Skrzyńsku poddany został w ostatnim okresie termomodernizacji. Kosztem ponad 2 mln zł wartości projektu budynek szkoły został odnowiony, ocieplony i zyskał nową elewację. W ramach wykonanych prac została przeprowadzona termomodernizacja obiektu o całkowitej powierzchni zabudowy ponad 1430 metrów kwadratowych oraz częściowa wymiana stolarki okiennej i drzwiowej wraz z wymianą parapetów. Ponadto docieplone zostały ściany zewnętrzne, stropy i stropodachy oraz wymieniona została instalacja elektryczna i oświetlenie pomieszczeń.

Placówka zapewnia uczniom edukację na najwyższym poziomie stale modernizując pomieszczenia dydaktyczne. W 2022 roku w ramach Programu „Laboratoria Przyszłości”, placówka otrzymała wsparcie

finansowe w kwocie 60 tys. zł na zakup wyposażenia technicznego niezbędnego do rozwoju umiejętności praktycznych wśród dzieci i młodzieży.

Zdjęcie 1. Budynek Publicznej Szkoły Podstawowej w Skrzyńsku im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Źródło: strona UGiM Przysucha www.gminaprzysucha.pl

Pomimo pozytywnej tendencji w ostatnim roku, kiedy odnotowano liczbę dzieci na poziomie 229 analiza danych statystycznych wskazuje na **spadek liczby uczniów szkoły podstawowej w Skrzyńsku – w latach 2008-2021 odnotowano spadek liczby uczniów o 17%**; w 2021 r. w 10 oddziałach uczyło się 163 uczniów (96 dziewczynek oraz 67 chłopców). Dla porównania w 2008 roku w 12 oddziałach uczyło się 221 uczniów (99 dziewczynek oraz 122 chłopców).

Niewątpliwym potencjałem społecznym Skrzyńska są **aktywnie działające organizacje pozarządowe**. Na terenie Przysuchy działa 5 jednostek OSP: Przysucha, Gliniec, Smogorzów, Skrzyńsko, Janików. Jednostki są wyposażone w pojazdy przygotowane do działań ratowniczo-gaśniczych. Dwie jednostki OSP Przysucha i OSP Skrzyńsko wchodzi w skład Krajowego Sytemu Ratowniczo-Gaśniczego. Ze względu na wyróżniającą się mobilność na tle innych jednostek z terenu powiatu, bardzo dobre wykszolenie strażaków oraz stan wyposażenia sprawiają, iż są najczęściej dysponowani do zdarzeń przez Stanowisko Kierowania Komendanta Powiatowego PSP. OSP w Skrzyńsku wyjeżdżała na akcje w 2022 roku ponad 90 razy.

Ochotnicza Straż Pożarna w Skrzyńsku świętowało w ostatnim czasie swoje 100 lecie działalności. OSP w Skrzyńsku jest jedną z najstarszych jednostek w regionie. Za oficjalną datę powołania skrzyńskiej Ochotniczej Straży Ogniowej przyjmuje się 23 kwietnia 1918 roku. Pierwszym prezesem jednostki został ksiądz Stanisław Chatłas (założyciel Ogniwia Strażackiego w 1916 r.). Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej włączył w 1997 roku Ochotniczą Straż Pożarną ze Skrzyńska do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Przy OSP działa Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza.

OSP Skrzyńsko pozyskuje środki pomocowe na zakup sprzętu specjalistycznego, przykładowo w 2023 r. pozyskano 20 tys. zł ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego w ramach programu „Mazowsze dla straży pożarnych”. W latach wcześniejszych OSP w Skrzyńsku pozyskało również m.in. dotacje na zakup sprzętu i wyposażenia służącego do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń ze środków WFOŚiGW w Warszawie. OSP w Skrzyńsku pozyskało również dotacje ze

środków WFOŚiGW w Warszawie na aktywowanie i doposażenie Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej przy OSP w Skrzyńsku.

Zdjęcie 2. Druhowie z Ochotniczej Straży Pożarnej w Skrzyńsku „wczoraj” i „dziś”

Źródło: Muzeum Wsi Radomskiej i Urząd Gminy i Miasta Przysucha

W Skrzyńsku działa również **Koło Gospodyń Wiejskich** w Skrzyńsku, które powstało w marcu 2023 roku.

Prężnie działającą organizacją pozarządową w Skrzyńsku jest również **Stowarzyszenie "Razem dla Skrzyńska"**. NGO's realizuje różne działania aktywizujące mieszkańców pozyskując na ten cel środki pomocowe, przykładowo w 2023 r. ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego „Mazowsze dla Kół Gospodyń Wiejskich” pozyskano dotację w kwocie 6,4 tys. zł na projekt „Skrzyńsko aktywizuje mieszkańców”. Stowarzyszenie ma doświadczenie w realizacji projektów kulturalnych skierowanych do mieszkańców organizując również warsztaty w zakresie: Rozwój i opracowanie koncepcji Smart village przy wykorzystaniu zasobów i obszaru kultury. Warsztaty organizowane były w ramach projektu LGD „Razem dla Radomki” dla projektu współpracy „Kultura Lokalnie: Przestrzeń Inspiracji” współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania 19.3. „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Kolejnym obszarem analizy w zakresie uwarunkowań społecznych jest poziom korzystania z pomocy społecznej. Na podstawie danych M-GOPS w Przysusze w 2022 roku pomocą objętych zostało 43 mieszkańców gminy i miasta Przysucha, którym wypłacono 466 świadczeń na łączną kwotę ponad 280 tys. zł. Tymczasem w miejscowości Skrzyńsko w tym samym okresie pomocą zostało objętych 25 rodzin. Oznacza to, że **blisko połowa z osób korzystających z pomocy społecznej z terenu z gminy i miasta Przysucha zamieszkuje Skrzyńsko**. Pomoc dystrybuowana za pośrednictwem M-GOPS obejmowała Rządowy program dla rodzin wielodzietnych „Karta dużej rodziny”. M-GOPS wydał 41 kart dużej rodziny dla 14 rodzin w tym 15 dzieci, z pomocy w formie zasiłków celowych korzystała 1 rodzina w łącznej kwocie 1,4 tys. zł, z pomocy w formie świadczenia pieniężnego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 korzystały 3 rodziny w łącznej kwocie 1450 zł, do gorącego posiłku w szkole M-GOPS dofinansował 3 rodziny, dla 2 dzieci, 1 osoba dorosła w schronisku na łączną kwotę 3,7 tys. zł z pomocy w formie zasiłku stałego korzystały 4 osoby na łączną kwotę 25,6 tys. zł, z pomocy w formie schronienia w schronisku dla osób bezdomnych korzystała jedna osoba ze Skrzyńska; kwota pomocy z tego tytułu wypłacona przez M-GOPS to 6,4 tys. zł. Z pomocy w formie składki na ubezpieczenie

zdrowotne od kwoty zasiłku stałego korzystały 4 osoby w kwocie 2,3 tys. zł. Dodatkowo w miejscowości Skrzyńsko w 2022 r. z pomocy w formie paczek żywnościowych z Banku Żywności korzystało 14 rodzin w tym 23 osoby.

Podsumowując, w sferze społecznej identyfikuje się problemy polegające na systematycznie zmniejszającej się liczbie mieszkańców gminy, wzrost migracji ludności, odpływ do większych miast, wyjazd za granicę, słaba integracja społeczna wewnątrz Gminy, brak form zorganizowania wolnego czasu szczególnie na wsiach, w tym w m. Skrzyńsko. Analiza uwarunkowań społecznych wskazuje na **zasadność realizacji projektu dotyczącego zapewnienia ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury na cele kulturalne, społeczne i rekreacyjne dla miejscowości Skrzyńsko, jak będzie Centrum Aktywności Lokalnej**. Nowy obiekt powinien pozwolić na wykorzystanie nowych technologii informatycznych, prowadzenie szkoleń internetowych czy innych „smart aktywności” mieszkańców Skrzyńska. Dzięki realizacji projektu CAL w Skrzyńsku poprawi się jakość życia ponad tysiąca mieszkańców miejscowości, którzy obecnie nie posiadają swojej własnej świetlicy wiejskiej. Realizacja inwestycji stworzy możliwości rozwoju nowej oferty edukacyjnej i kulturalnej. **Istotne jest, aby stworzyć obiekt o skali większej niż „tradycyjna” świetlica wiejska, lecz w pełni wyposażone Centrum Aktywności Lokalnej.**

Uwarunkowania gospodarcze

Skrzyńsko ma charakter przemysłowo-rolniczy. W strategii rozwoju miasta i gminy Przysucha w obszarze gospodarczym wskazuje się, że problemem w tym obszarze jest słabo rozwinięta infrastruktura techniczna uniemożliwiająca podjęcie działalności gospodarczej, duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych oraz utrzymująca się wysoka stopa bezrobocia w Gminie. W Skrzyńsku zlokalizowane są największe zakłady produkcyjne powiatu przysuskiego. Skrzyńsko jest **najbardziej uprzemysłowioną miejscowość w gminie i w powiecie** – tutaj znajdują się największe zakłady przemysłowe w okolicy (Hortex Holding. S.A. Zakłady przetwórstwa owocowo – warzywnego Oddział w Skrzyńsku, King Klinkier - Klinkier Przysucha, Paris Tobacco International Manufacturing Sp. z o.o.).

W roku 2022 w rejestrze REGON zarejestrowanych było w Skrzyńsku 91 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 68 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 5 nowych podmiotów, a 2 podmioty zostały wyrejestrowane. Na przestrzeni lat 2009-2022 najwięcej (12) podmiotów zarejestrowano w roku 2014, a najmniej (3) w roku 2020. W tym samym okresie najwięcej (11) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2013 roku, najmniej (1) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2019 roku. **Kolejną mocną stroną Skrzyńska jest duża liczba gospodarstw rolnych – 10% wszystkich gosp. rolnych w gminie i mieście Przysucha-** dla m. Skrzyńsko – 208 i ogólnie dla miasta i gminy Przysucha – 2036.

Podsumowując, w sferze gospodarczej identyfikuje się problem w postaci dużego rozdrobnienia gospodarstw rolnych oraz małej wiedzy w zakresie pozyskiwania środków pomocowych dla MŚP. Należy jednak podkreślić, że dzięki ulokowaniu na terenie miejscowości dużych zakładów produkcyjnych Skrzyńsko generuje znaczące dochody z wpływów z podatków od przedsiębiorców do budżetu gminy i miasta Przysucha. Uciążliwością jednak dla mieszkańców jest wzmożony ruch kołowy ciężkich samochodów dojeżdżających do zakładów pracy.

Uwarunkowania środowiskowo-kulturowe

Środowisko przyrodnicze gminy i miasta Przysucha stanowi bardzo istotny element w systemie przyrodniczym o różnych zasięgach oddziaływania: międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym. **Przysucha wskazana jest jako ośrodek budowania tożsamości regionalnej, część gminy w obrębie opoczyńsko-konecko-przysuskiego regionu etnograficznego**). Miejscowość Skrzyńsko nie posiada jednak interesujących zasobów przyrodniczych, które mogą być wykorzystane do prowadzenia działalności agroturystycznej. Środowisko przyrodnicze stanowią przede wszystkim grunty rolne, pastwiska, łąki i nieużytki rolne. Pomimo jednak koncentracji na tym terenie dużych zakładów produkcyjnych, Skrzyńsko może stanowić potencjał do prowadzenia szeroko zakrojonych działań edukacji ekologicznej.

Głównym elementem budującym tożsamość lokalną i przyciągających osoby spoza miejscowości jest Sanktuarium Matki Bożej Staroskrzyńskiej w Skrzyńsku. W Skrzyńsku znajduje się kościół usytuowany na wzgórzu, późnobarokowy, zwrócony na północ, dwuwieżowy oraz obraz Matki Boskiej Staroskrzyńskiej z I poł. XV w. stanowiący zabytek o znaczeniu europejskim Skrzyńsko od XII w. znane jest, jako cudowne miejsce. Według przekazów modlący się tu Piotr Włostowic odzyskał wzrok i mowę. Mieszczące się w Skrzyńsku Sanktuarium Matki Boskiej Staroskrzyńskiej jest najstarszym ośrodkiem kultu maryjnego w diecezji radomskiej. Obraz Matki Boskiej Staroskrzyńskiej namalowany jest na desce. Przedstawia Matkę Bożą z Dzieciątkiem. Należy do tablicowego malarstwa gotyckiego, grupy tzw. Madonn Piekarskich. Powstał prawdopodobnie w latach 1440-1460. Sanktuarium znane jest z tego, że jako podziękowanie za wymodlone dary i łaski, wierni składali tu złote i srebrne wota; miały one kształt nóg, rąk, serc czy oczu. Jednym z najoryginalniejszych darów dla Matki Bożej Staroskrzyńskiej była orkiestra. Jej powstanie zainicjowała pobożna wdowa po fundatorze nowego kościoła Karolu Szydłowskim - Wiktoria Szydłowska (późniejsza żona Jana de Garndville Malletskiego). W 1830 roku Szydłowska powołała do życia fundację, której podstawą materialną było 80 ha dobrej ziemi. Użytkownicy tej ziemi otrzymali domy i instrumenty, w zamian mieli obowiązek grać w orkiestrze na chwałę Matki Bożej Staroskrzyńskiej⁹. Pierwszy kościół w Skrzyńsku wzniesiono około 1132 r. Konsekrowano go w 1204 r. pw. Trójcy św. i św. Wojciecha. W 1511 r. był tu kościół murowany. Obecna późnobarokowa świątynia powstała w latach 1760 - 1768. Konsekrowano ją w 1816 r. Jednonawowy kościół z dwiema wieżami usytuowano na wzgórzu. Wymurowano go z kamienia łupanego i cegły. Dwie boczne kaplice nadają mu formę krzyża. Zabytkowe wyposażenie wnętrza pochodzi z okresu od XVII do XIX w.

---

⁹ Zob. więcej na <https://dzieje.pl/dziedzictwo-kulturowe/sanktuarium-w-skrzynsku-najstarszy-osrodek-kultu-maryjnego-w-diecezji-radomski>

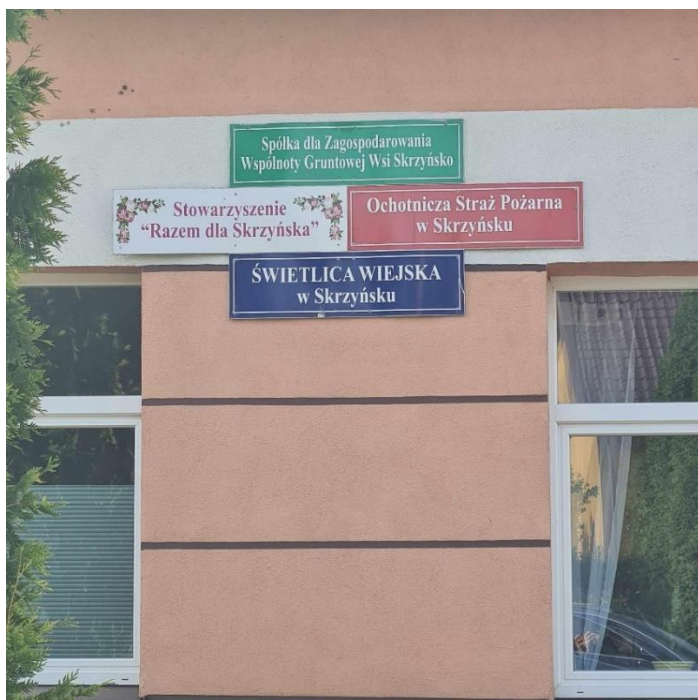

Zdjęcie 3. Zabytkowy kościół z XVIII wieku pw. Św. Wojciecha - Sanktuarium Maryjne

Źródło: Powiatowy program opieki nad zabytkami Powiatu Przysuskiego na lata 2016 –2019

Kolejnym elementem **zabytkowym** jest **park w Skrzyńsku, który jednak aktualnie jest niedostępny z przestrzeni publicznych, pozostaje we własności prywatnej i wchodzi w skład terenów przeznaczonych pod chlewnie**. Obecnie stan jego zachowania jest bardzo zły. Ze względu na aktualnie przeznaczenie w granicach obiektu uciążliwego oraz pozostanie we własności prywatnej nie jest możliwa jego rewitalizacja jako przestrzeni publicznej.

Zadania w dziedzinie wychowania, edukacji kulturalnej oraz tworzenia, upowszechniania i ochrony kultury realizowane są na terenie miasta i gminy Przysucha przez Dom Kultury w Przysusze przy ul. Radomska 9 oraz w podległych mu 15. świetlicach na terenie Gminy i Miasta Przysucha w miejscowościach Dębiny, Gliniec, Jakubów, Janików, Janów, Kozłowiec, Krajów, Pomyków, Przysucha, Ruski Bród, Smogorzów, Wistka, Wola Więcierzowa, Zbożenna oraz Skrzyńsko. Świetlica wiejska zlokalizowana jest w budynku będącym własnością wspólnoty gruntowej wsi Skrzyńsko. W tym samym budynku zlokalizowana jest również remiza strażacka. W budynku ma swoją siedzibę także stowarzyszenie „Razem dla Skrzyńska” i spółka dla zagospodarowania Wspólnoty Gruntowej Wsi Skrzyńsko. **Problemem technicznym budynku w Skrzyńsku jest jednak to, że na jej terenie nie ma możliwości korzystania z sieci Internetowej z uwagi na grube mury tego zabytkowego budynku.** Uniemożliwia to wykorzystanie tego budynku (Sali konferencyjnej) do prowadzenia szkoleń komputerowych lub szkoleń z wykorzystaniem Internetu.

Zdjęcie 4. Budynek wspólny wiejskiej w Skrzyńsku przy pl. św. Marka

Źródło: opracowanie własne

Potencjałem dla dalszego rozwoju Skrzyńska może być modernizacja budynku wspólnoty wiejskiej - budynek jest wpisany do gminnej ewidencji zabytków i z tego powodu ma ograniczoną możliwość dalszej przebudowy celem nadania nowych funkcji. W ocenie mieszkańców uczestniczących w konsultacjach społecznych budynek powinien zostać powierzony w pełni do zadań OSP, a zadania świetlicy wiejskiej powinny zostać przeniesione do nowego wybudowanego centrum aktywności lokalnej w Skrzyńsku.

W pobliżu remizy strażackiej, na wysokim cokole z herbem rodu Duninów Łabędź znajduje się przydrożna figura Dzieciątka Jezus wykonana z piaskowca. Figurka datowana jest na 1699 rok. Podczas konsultacji społecznych podkreślano znaczenie tej figurki dla mieszkańców i potrzebę nakładów na jej okresową renowację.

Zdjęcie 5. Barokowa figurka Dzieciątka Jezus w Skrzyńsku z XVII wieku przy pl. św. Marka

Źródło: www.polskaniezwykla.pl

W miejscowości znajduje się ujęcie wody pitnej, z które korzystają mieszkańcy miejscowości Skrzyńsko i Zbożenna. Charakterystyczna jest **duża liczba nieruchomości i budynków w m. Skrzyńsko** – 355 budynków mieszkalnych i 118 – budynków gospodarczych.

Pomimo dużej liczby budynków mieszkalnych i lokalizacji dużych zakładów produkcyjnych w Skrzyńsku nie identyfikuje się problemu złej jakości powietrza. Na podstawie danych Centralnej Ewidencji Budynków i danych UMiG Przysucha łączna przewidywana liczba źródeł ciepła do wymiany w Skrzyńsku, która nie spełnia wymogów uchwały antysmogowej na Mazowszu wynosi 188 szt. Wsparciem w działaniach dotyczących organizacji wsparcia finansowego na wymianę nie ekologicznych kotłów jest działający od kilku lat w UMiG Gminny Punkt Informacyjno-Doradczy programu „Czyste Powietrze”. Na terenie miejscowości notuje się również budynki pokryte azbestem, który powinien być usuwany i utylizowany zgodnie z obowiązującymi normami ochrony środowiska. Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na terenie Skrzyńska: 536,093 Mg.

Pomimo tego, że koncentracja najcenniejszych obiektów zabytkowych i atrakcji dziedzictwa kulturowego występuje w mieście Przysucha **mocną stroną Skrzyńska jest jednak duża liczba zabytkowych obiektów**; cztery zabytkowe obiekty wpisane do rejestru zabytków, Największy zabytek – Kościół parafialny pw. Św. Wojciecha. W kościele parafialnym znajduje się Sanktuarium Matki Bożej Staroskrzyńskiej z wizerunkiem Matki Bożej Staroskrzyńskiej. Kościół późnobarokowy z lat 1760-1768 ufundowany przez starostę uszyckiego Karola Szydłowskiego. Poniżej zaprezentowano wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków. Mogą one stanowić ofertę dla turystyki weekendowej oraz uzupełnienie oferty dla rekreacji i turystyki opartej na zasobach środowiska przyrodniczego.

Zdjęcie 6. Wykaz zabytków zlokalizowanych w m. Skrzyńsko wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków

 Kościół z XVIII w. Obiekt wpisany do rejestru zabytków NID jako zabytek nieruchomy dnia 1957-01-27, wykaz dokumentów: 435 z 1957-01-27; 374 z 1967-06-21; 150/A/82 z 1982-03-16	 Park z przełomu XIX/XX w. Obiekt wpisany do rejestru zabytków NID jako zabytek nieruchomy dnia 1985-07-19, wykaz dokumentów: 294/A/85 z 1985-07-19
 Mauzoleum z 2. poł. XIX w. Obiekt wpisany do rejestru zabytków NID jako zabytek nieruchomy dnia 2013-01-17, wykaz dokumentów: A-1114 z 2013-01-17; brak numeru z 2013-04-17	 Cmentarz rzymsko-katolicki z 1. poł. XIX w. Obiekt wpisany do rejestru zabytków NID jako zabytek nieruchomy dnia 2013-01-17, wykaz dokumentów: A-1114 z 2013-01-17; brak numeru z 2013-04-17

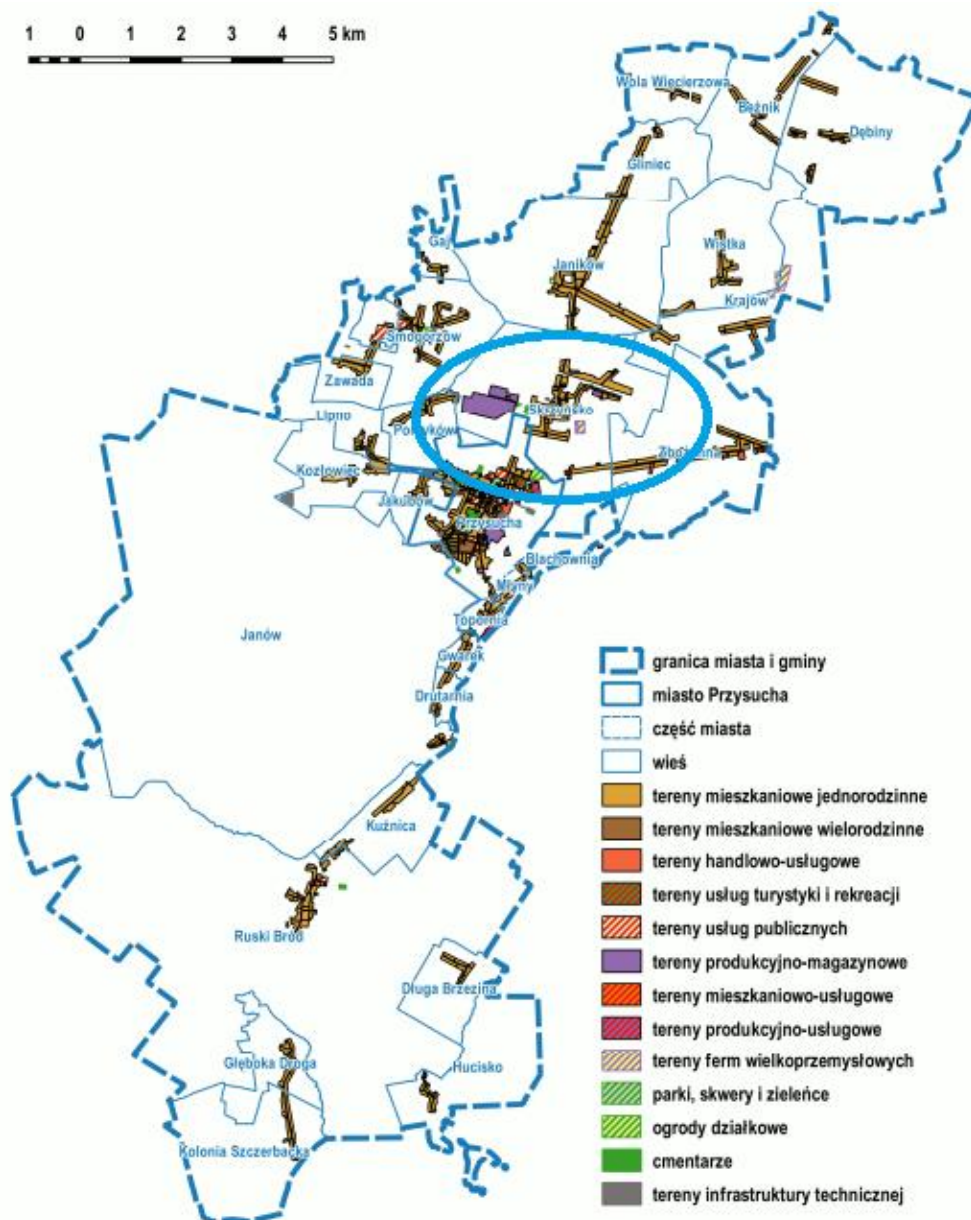
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Instytut Dziedzictwa

Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne

W strategii rozwoju miasta i gminy wskazuje się, że głównymi problemami miasta i gminy Przysucha w obszarze przestrzenno-funkcjonalnym jest brak odpowiedniej bazy rekreacyjno-sportowej i turystycznej szczególnie na terenach wiejskich, zły stan dróg, brak chodników, ścieżek rowerowych oraz duża liczba terenów i obiektów wymagających rewitalizacji. Słabą stroną miejscowości podnoszonym podczas konsultacji społecznych jest **ograniczona dostępność miejsc parkingowych przy cmentarzu parafialnym**.

Układ zabudowań Skrzyńska prezentuje charakter miejski, zabudowania i posesje znajdują się wzdłuż ulic, **93,65%** dostęp do wodociągu (92% średnia wojewódzka) **Miejscowość w układzie urbanistycznym i strukturze zatrudnienia zbliżonym do małego miasteczka**. Obszar miasta i gminy objęty planami miejscowymi to 54,4ha (w tym 25,3 ha na terenie miasta), co stanowi zaledwie 0,30% obszaru miasta i gminy Przysucha (3,61% obszaru miasta). Większość obszarów objętych planami zlokalizowana jest w mieście Przysucha. Planami miejscowymi objęto również fragmenty obrębów Skrzyńska.

Mapa 3. Aktualne zagospodarowanie terenów miasta i gminy Przysucha i m. Skrzyńsko

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Przysucha

Potencjałem komunikacyjnym mieszkańców jest **dobrze połączenie z drogami krajową i wojewódzką oraz rozbudowana sieć dróg gminnych**. Przez miejscowość przechodzi droga wojewódzka nr 727, droga powiatowa nr 34326 oraz w odległości około 2 km droga krajowa nr 12; w Skrzyńsku zlokalizowana jest również stacja kolejowa relacji Radom- Łódź. Przez miejscowość przechodzi **linia kolejowa relacji Radom-Tomaszów Mazowiecki**. W miejscowości znajduje się niewielka stacja przeladunkowa i pasażerska. Miejscowość jest w pełni skanalizowana i zwodociągowana. Ścieki za pomocą rurowciągów są odprowadzane do Komunalnej Oczyszczalni Ścieków w Przysusze. Natężenie ruchu samochodowego na drodze krajowej nr 12 wpływa negatywnie na rozwój i utrzymanie funkcji mieszkaniowej w centrum miasta.

Centralnym elementem miejscowości jest Plac Świętego Marka, przy którym zlokalizowane są istotne elementy architektury wiejskiej. Należą do niej **Kościół parafialny pod wezwaniem św. Wojciecha**, remiza Ochotniczej Straży Pożarnej i małe sklepiki. Pierwszy kościół murowany w Skrzyńsku wybudował

około 1132 r. Piotr Włostowic. W latach 1760-1768 Karol Szydłowski wystawił na miejscu dawnej romańskiej świątyni Duniów, murowany kościół późnobarokowy, jednonawowy z węższym prezbiterium, wewnątrz mieszczący cztery ołtarze. W jego obrębie przechodzą drogi wojewódzka 727, powiatowa oraz drogi gminne. Charakterystyki obiektami są kościół parafialny pełniący rolę dominanty.

W Skrzyńsku zlokalizowana jest **Podstawowa Publiczna Szkoła Podstawowa w Skrzyńsku im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego**. Jej obwód obejmuje wiele wsi leżących w północno-wschodniej części gminy: Skrzyńsko, Janików, Gliniec, Wola Więcierzowa, Beżnik, Dębiny, Wistka i Krajów. Uczęszczają do niej również dzieci zamieszkałe w Zagórze i Romualdowie – miejscowościach leżących na terenie gminy Wieniawa. Dla wszystkich uczniów mieszkających poza Skrzyńskiem organizowany jest dowóz. **PSP w Skrzyńsku dysponuje salą gimnastyczną o powierzchni 310 m² i boiskiem wielofunkcyjnym z nawierzchnią tartanową o powierzchni 805 m²**. Infrastruktura sportowa jest ogólnodostępna dla wszystkich amatorów sportu, zarówno niezorganizowanego, jak i zorganizowanego.

W Skrzyńsku lokowane są liczne inwestycje publiczne finansowane ze środków gminnych i dotacyjnych. Przykładem realizowanych w ostatnich projektów zlokalizowanych na terenie miejscowości są takie projekty, jak: Poprawa efektywności energetycznej budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Skrzyńsku, etap II w kwocie 430 tys. zł, Dobudowa oświetlenia ulicznego na ul. Dembińskich w Przysusze do ul. Słonecznej w Skrzyńsku w kwocie 154 tys. zł, Budowa altany wraz z utwardzeniem podłoża oraz wyposażeniem w stół i ławki z przeznaczeniem na spotkania okolicznościowe mieszkańców Skrzyńska w kwocie 23 tys. zł oraz projekt pn. Zakup specjalistycznego sprzętu ratowniczego dla OSP w Skrzyńsku – w ramach programu Mazowsze dla Straży Pożarnych OSP 2022.

Podczas konsultacji z mieszkańcami wskazano na głównej potrzeby utworzenia wielofunkcyjnej świetlicy w Skrzyńsku przy ul. Leśnej. Świetlica powinna pełnić funkcję Centrum Aktywności Lokalnej. Dzięki budowie świetlicy wiejskiej wykreowane zostaną nowe działania społeczne i twórcze. Wartością dodaną świetlicy wiejskiej będzie dbałość o to, aby uczestnicy zajęć byli nie tylko ich biernymi odbiorcami, ale także ich aktywnymi uczestnikami – co wpłynie korzystnie na zmianę w ich życiu, ponadto uczestnicy zajęć zostaną wyposażeni w narzędzia pozwalające im znaleźć pracę, wyjść z ubóstwa, itp.

Zdjęcie 7. Teren publiczny przy ul. Leśnej w Skrzyńsku oraz siłownia na otwartym powietrzu

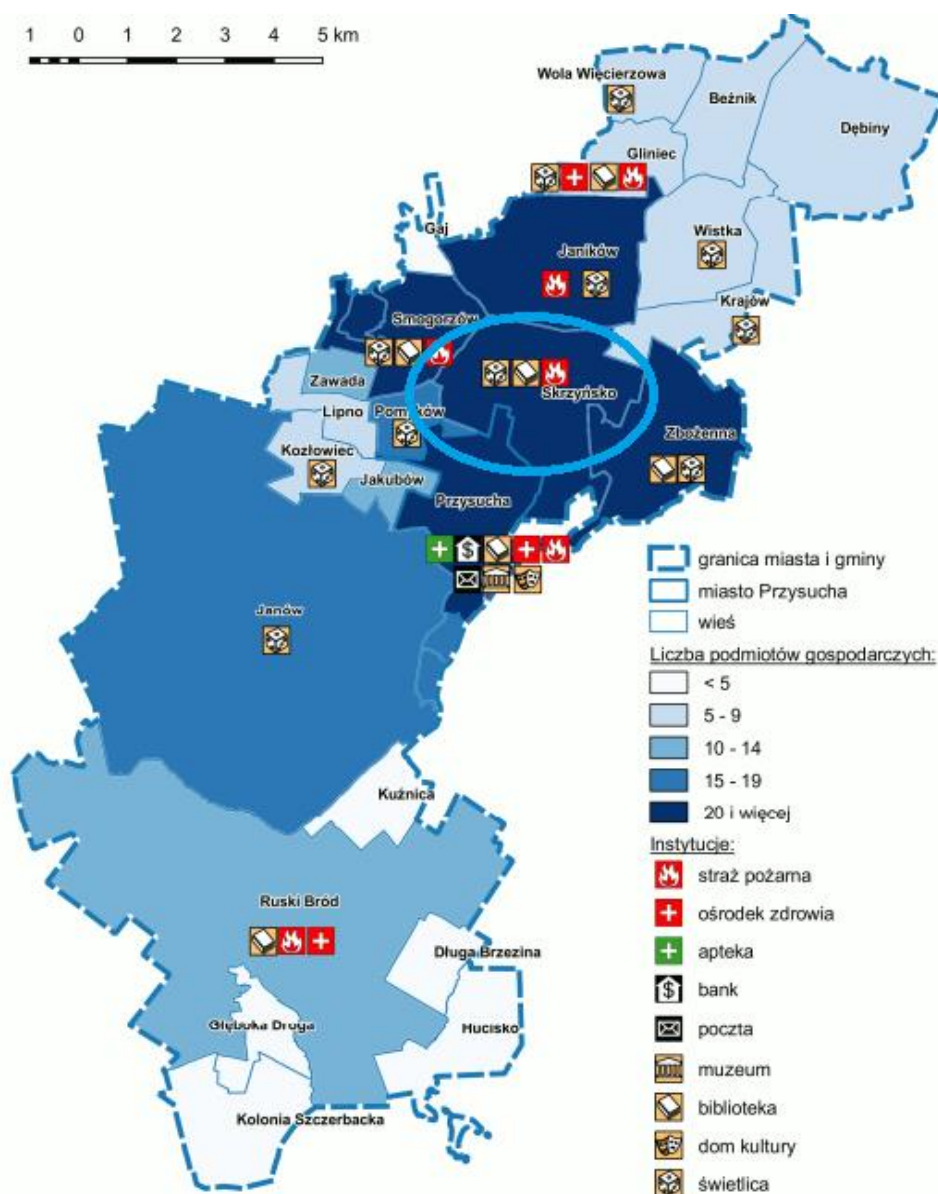

Źródło: opracowanie własne

Realizowany projekt skutkował będzie włączaniem społeczności lokalnej w inicjatywy podejmowane przez pracowników świetlicy i stanie się inspiracją do inicjowania nowych działań. Budynek świetlicy będzie mógł być wykorzystany do celów: prowadzenia działań ratowniczych - szpitalnych, hotelowych, zapewnienia koniecznych warunków ochrony technicznej.

Nowe CAL powinno być również dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w rozumieniu ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2020 r. poz. 1062).

Mapa 4. Przestrzenne rozmieszczenie podmiotów gospodarczych oraz infrastruktury społecznej i otoczenia biznesu w gminie i mieście Przysucha

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Przysucha

Skrzyżsko charakteryzuje się **dostępnością terenów stanowiących własność Gminy pod inwestycje pod budynki aktywności społecznej**. Przy ul. Leśnej zlokalizowane jest **wielofunkcyjne boisko i siłownia na otwartym powietrzu** sfinansowana ze środków dotacyjnych LGD Razem dla Radomki.

Miejscowość jest bezpieczną pod względem bezpieczeństwa na drogach. Według danych z lat 2010 - 2021 w wyniku 7 wypadków drogowych we wsi Skrzyżsko odnotowano 0 ofiar śmiertelnych oraz 7 osób rannych. Oznacza to, że na 100 tys. ludności przypadło 688,3 wypadków oraz 0,0 ofiar śmiertelnych (918,8 średnia wojewódzka).

Podsumowując, w zakresie przestrzeni i środowiska identyfikuje się brak odpowiedniej bazy rekreacyjno-sportowej i turystycznej szczególnie na obszarach wiejskich – Skrzyżsko; w zakresie infrastruktury technicznej problemem jest **zróżnicowanie w rozwoju infrastruktury technicznej, usługowej i społecznej pomiędzy obszarami wiejskimi (m. Skrzyżsko) a miastem Przysucha**. Kolejnym

wyzwaniem do Skrzyńska jest brak satysfakcjonującej infrastruktury do prowadzenia działań animacyjnych i rozwoju różnych form aktywności mieszkańców. Obecnie użytkowany budynek remizy OSP w Skrzyńsku nie daje możliwości do realizacji zadań z wykorzystaniem nowych technologii informatycznych. Grube ściany nie pozwalają na połączenie się z internetem.

Zaprezentowana powyższej analiza potencjału i potrzeb obszaru miejscowości Skrzyńsko stanowiła podstawę do **analizy SWOT** oraz wypracowania celów do realizacji na okres programowania środków unijnych na lata 2023-2027.

Tabela 4. Analiza problemów i potencjałów obszaru miejscowości Skrzyńsko

Lp.	MOCNE STRONY	ODNIESIENIE DO DIAGNOZY	Lp.	SŁABE STRONY	ODNIESIENIE DO DIAGNOZY
M1	Dobre położenie geograficzne w centralnej części miasta i gminy Przysucha, bliskość drogi wojewódzkiej i powiatowej	Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne	S1	Systematycznie zmniejszająca się liczba mieszkańców Skrzyńska i ujemny przyrost naturalny	Uwarunkowania społeczne
M2	Najstarszy ośrodek kultu maryjnego w regionie radomskim – Sanktuarium Matki Bożej Staroskrzyńskiej w Skrzyńsku	Uwarunkowania środowiskowo-kulturalne	S2	Brak aktualnych planów zagospodarowania przestrzennego terenów wiejskich Miasta i Gminy, w tym m. Skrzyńsko	Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne
M3	Rozpoznawalne i sprawnie działające wiejskie organizacje pozarządowe (Koło Gospodyń Wiejskich w Skrzyńsku, Ochotnicza Straż Pożarna w Skrzyńsku, Stowarzyszenie „Razem dla Skrzyńska”)	Uwarunkowania społeczne	S3	Rosnący udział osób w wieku 56 lat i więcej w strukturze wiekowej rolników i ubytek młodych rolników	Uwarunkowania społeczne
M4	Wzrost liczby liderów lokalnych i coraz sprawniejszych organizacji pozarządowych (działania Stowarzyszenia „Razem dla Skrzyńska”)	Uwarunkowania społeczne	S4	Niewykorzystany potencjał NGO połączony z brakiem miejsca na prowadzenie aktywności mieszkańców (brak nowoczesnej świetlicy wiejskiej)	Uwarunkowania społeczne i Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne
M5	Duża liczba zabytkowych obiektów- 4 zabytkowe obiekty wpisane do rejestru zabytków, Największy zabytek – Kościół parafialny pw. Św. Wojciecha	Uwarunkowania środowiskowo-kulturalne	S5	Duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych (dominują gosp. o powierzchni 1-3 ha) 78% – łącznie ok 290 gospodarstw, z czego 227 to właśnie gospodarstwa do 3 ha.	Uwarunkowania społeczne
M6	Dostępność terenów stanowiących własność Gminy pod inwestycje pod budynki aktywności społecznej	Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne	S6	Spadek liczby uczniów Szkoły podstawowej w Skrzyńsku	Uwarunkowania społeczne
M7	Korzystny układ urbanistyczny i struktura Skrzyńska zatrudnienia zbliżona do małego miasteczka, niż do tradycyjnej wsi	Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne	S7	Brak możliwości rozbudowy budynku remizy OSP w Skrzyńsku na cele funkcjonowania Centrum Aktywności Lokalnej	Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne

M8	Najbardziej uprzemysłowiona miejscowość w gminie i w powiecie przysuski; siedziba licznych firm dających pracę mieszkańcom Hortex Holding. S.A. Zakłady przetwórstwa owocowo – warzywnego Oddział w Skrzyżsku, King Klinkier - Klinkier Przysucha, Paris Tobacco International Manufacturing Sp. z o.o.	Uwarunkowania gospodarcze	S7	Wyższa niż średnia dla miasta i gminy liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Uwarunkowania społeczne
M9	Droga krajowa i wojewódzka jako praktycznie główne źródło komunikacji	Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne	S8	Mała dotychczasowa promocja miejscowości w dokumentach gminy i miasta Przysucha	Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne
M10	Dobry stan środowiska naturalnego jako potencjał do prowadzenia działań edukacji ekologicznej	Uwarunkowania środowiskowo-kulturowe	S9	Niedostępność szerokopasmowego internetu na wsi	Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne

Lp.	SZANSE	ODNIESIENIE DO DIAGNOZY	Lp.	ZAGROŻENIA	ODNIESIENIE DO DIAGNOZY
SZ1	Dostępność funduszy na rozwój regionalny i infrastrukturę na cele kulturowe i społeczne mieszkańców	Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne	Z1	Dalszy odpływ ludności i niekorzystne procesy demograficzne wpływające na zmniejszenie się liczby mieszkańców Skrzyżska	Uwarunkowania społeczne
SZ2	Wzrost znaczenia turystyki kwalifikowanej (turystyka przyrodnicza)	Uwarunkowania środowiskowo-kulturowe	Z2	Dalszy wzrost cen materiałów i usług (inflacja)	Uwarunkowania gospodarcze
SZ3	Możliwości pozyskania dodatkowych środków na aktywizację mieszkańców	Uwarunkowania społeczne	Z3	Konkurencja dla rozwoju miasta Przysucha kosztem rozwoju terenów wiejskich	Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne
			Z4	Zmniejszające się dochody JST skutkujące brakiem możliwości realizacji projektów inwestycyjnych (wkład własny do projektów dotacyjnych)	Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne

Źródło: Opracowanie własne

Podstawą do sformułowania potrzeb obszaru miejscowości była diagnoza, w tym konsultacje społeczne oraz przygotowana na jej podstawie analiza SWOT. Na bazie tych materiałów strukturę logiczną lokalnej strategii rozwoju opracowano na podstawie „metody problemowej” analizując poszczególne problemy etapowo; w pierwszej kolejności dokonano identyfikacji podstawowych problemów dotyczących mieszkańców Skrzyżska i jakości ich życia wynikających z braków w zidentyfikowanych zasobach. Zestawienie głównych obszarów problemowych wraz z wynikami analizy SWOT, z których te problemy wynikają przedstawiono w tabeli poniżej. Kolejnym krokiem było przeformułowanie głównych problemów na propozycje ich rozwiązania, czyli cele Koncepcji Smart village.

Tabela 5. Zależność między wynikami analizy SWOT m. Skrzyńsko a zidentyfikowanymi głównymi problemami

Wymiar problemowy	Kluczowe wyzwania miejscowości	Główne problemy i potencjały obszaru LSR, szanse i zagrożenia (obszar z analizy SWOT)	Proponowane cele Koncepcji Smart village dla miejscowości Skrzyńsko	Proponowane zadania (projekty smart village)
Spółeczny i przedsiębiorczości	Ograniczony potencjał kapitału społecznego Skrzyńska wynikający z tego, że nie ma dostępnego lokalu przeznaczonego na działania społeczne, pomimo potencjału aktywnie działających organizacji pozarządowych (KGW w Skrzyńsku, OSP w Skrzyńsku, Stowarzyszenie „Razem dla Skrzyńska”). Lokalizacja dużych firm dających pracę dla mieszkańców; wzmożony ruch kołowy ciężkich samochodów dojeżdżających do zakładów pracy.	Mocne strony: M8, M9 Słabe strony: S1, S3, S4, S5, S6, S8, S9 Szanse: SZ1, SZ3 Zagrożenia: Z1, Z3, Z4	Cel szczegółowy 1. Zwiększenie aktywizacji mieszkańców Skrzyńska	Wybudowanie nowego Centrum Aktywności Lokalnej spowoduje zapewnienie miejsca dla mieszkańców na cele aktywizacji i prowadzenia smart działań. Z kolei – udostępnienie świetlicy OSP w Skrzyńsku pozwoli na zapewnienie miejsca dla strażaków na prowadzenie własnych działań. Realizacja projektów aktywizujących seniorów i szkoleń z nowych technologii pozwoli na nabycie nowych umiejętności i poniesienie kompetencji cyfrowych. Dzięki realizacji inwestycji w CAL w Skrzyńsku zapewniony zostanie potencjał dla podnoszenia kwalifikacji mieszkańców; w świetlicy obywać się mogą różnego rodzaju kursy aktywizujące i podnoszące kompetencje mieszkańców użyteczne do pracy. Należy podkreślić, że funkcjonowanie nowego obiektu CAL nie będzie mogło być realizowane bez aktywnego udziału wiejskich organizacji pozarządowych (KGW w Skrzyńsku, OSP w Skrzyńsku i Stowarzyszenia „Razem dla Skrzyńska”), placówek oświatowych (PSP w Skrzyńsku) i placówek miejskich (Dom Kultury w Przysusze, M-GOPS w Przysusze) i innych tj. Muzeum im. Oskara Kolberga). Zasadne będzie opracowanie planu wykorzystania CAL celem prowadzenia aktywnych działań społecznych w nowym obiekcie.
Środowiskowo-kulturowy i przestrzenno-funkcjonalny	Nieadekwatna do posiadanych walorów naturalnych i kulturowych atrakcyjność kulturowa; niewykorzystany potencjał kulturowy Sanktuarium Matki Boskiej Staroskrzyńskiej. Obecnie użytkowany budynek remizy OSP w Skrzyńsku na cele	Mocne strony: M1, M2, M4, M9, M10 Słabe strony: S1, S2, S4, S7, S8, S9 Szanse: SZ1, SZ3, SZ2	Cel szczegółowy 2. Poprawa spójności przestrzenno-funkcjonalnej miejscowości	Dzięki doświetleniu aktywnego głównych ciągów komunikacyjnych Skrzyńska spowoduje ograniczenie wydatków budżetowych miasta i gminy Przysucha. Działający profil w mediach społecznościowych pozwoli na pokazywanie działań społeczno-kulturalnych miejscowości Skrzyńsko. Podczas zajęć skierowanych do seniorów

	<p>światlicy wiejskiej nie dale możliwości do realizacji zadań z wykorzystaniem nowych technologii. Grube ściany nie pozwalają na połączenie się z internetem.</p>	<p>Zagrożenia: Z2, Z3, Z4,</p>	<p>zapewniona zostanie aktywizacja, poniesiony zostanie poziom kapitału społecznego. Dzięki szkoleniom z e-kompetencji lokali liderzy będą mogli pozyskiwać środki pomocowe dla swoich organizacji za pośrednictwem różnego rodzaju aplikacji, nowe umiejętności pomocne będą również w życiu codziennym i prowadzeniu działań na rzecz społeczności lokalnej. Ważnym dla mieszkańców projektem budującym tożsamość kulturową będzie restauracja figurki Jezusa przy remizie OSP w Skrzyńsku. Koniecznym działaniem dla prowadzenia działań z wykorzystaniem nowych technologii i internetu będzie zapewnienie dostępu do sieci internetowej w obecnym budynku świetlicy wiejskiej w Skrzyńsku.</p>
--	--	--------------------------------	---

Źródło: opracowanie własne

Rozdział IV. Wizja wyprowadzenia miejscowości ze stanu kryzysowego, cele Koncepcji *smart village* oraz smart projekty

Niniejszy rozdział opisuje wizję wyprowadzenia miejscowości ze stanu kryzysowego oraz cele Koncepcji *smart village*

Zasady konstrukcji dokumentu, jakim jest Koncepcja *smart village* wskazuje, że jednym z kluczowych elementów Koncepcji jest określenie wizji stanu miejscowości po podjęciu inteligentnych smart działań, a także cele prowadzonych działań. Przez wizję rozumiemy obraz przyszłości, którą chcemy wykreować. Wizja i uporządkowany system celów Koncepcji *smart village* powinny stanowić spójną całość w tym sensie, że każdy z celów musi w czytelny sposób przyczyniać się do realizacji wizji jako całości lub jej fragmentu. Wizja stanu miejscowości po przeprowadzeniu smart działań (planowany efekt) prezentuje się następująco:

Wizja Po 2030 roku miejscowość Skrzyńsko będzie stanowiło realne centrum gminy i miasta zamieszkiwane przez blisko 10% mieszkańców gminy i miasta Przysucha. Skrzyńsko charakteryzować się będzie wysoką atrakcyjnością jako miejsce do życia oraz prowadzenia działalności gospodarczej i społecznej. Dzięki nowemu Centrum Aktywności Lokalnej w Skrzyńsku zapewniona zostanie przestrzeń dla aktywności mieszkańców i animacji. Miejscowość stanowić będzie obszar zrównoważonego rozwoju społecznego i gospodarczego. Mieszkańcy miejscowości będą na bieżąco informowani o planowanych projektach społecznych oraz o tym, że ich postawa ma wpływ na podejmowane działania w ich miejscu zamieszkania dzięki bieżąco aktualizowanemu profilowi w mediach społecznościowych. W wyniku realizacji projektów mieszkańcy seniorzy nabędą nowe umiejętności i kompetencje użyteczne w poruszaniu się w „cyfrowym świecie”.

Realizacja wizji Skrzyńska po podjęciu smart działań wymaga konieczności zdefiniowania celów szczegółowych, a także wskazania konkretnych projektów niezbędnych do realizacji w ramach realizacji celów inteligentnej wioski.

Tabela 6. Cele Koncepcji *smart village* wraz z przypisanymi im smart projektami

Cel szczegółowy	Projekt <i>smart village</i>
Cel szczegółowy 1. Zwiększenie aktywizacji mieszkańców Skrzyńska	P1. Centrum Aktywności Lokalnej Skrzyńsko P2. Ścieżka questingowa „od Dębińskich do sanktuarium MB Staroskrzyńskiej – Skrzyńsko” jako nowoczesna forma edukacyjna kulturalnej P3. Sensoryczne warsztaty senioralne w Skrzyńsku dla seniorów P5. Lider Medialny – cykl szkoleń dla lokalnych liderów ze Skrzyńska P6. Profil na facebooku „Mieszkańcy Skrzyńska” jako nowoczesna tablica informacyjna oraz propagowanie lokalnych inicjatyw P8. Publiczny Internet w Świetlicy Wiejskiej w Skrzyńsku

<p>Cel szczegółowy 2. Poprawa spójności przestrzenno-funkcjonalnej Skrzyńska</p>	<p>P1. Centrum Aktywności Lokalnej Skrzyńsko</p> <p>P2. Ścieżka questingowa „od Dębińskich do sanktuarium MB Staroskrzyńskiej – Skrzyńsko” jako nowoczesna forma edukacyjna kulturalnej</p> <p>P4. Autonomiczne lampy solarne jako niezależne źródło oświetlania infrastruktury społecznej</p> <p>P7. Konserwacja i renowacja barokowej figurki Dzieciątka Jezus w Skrzyńsku</p> <p>P8. Publiczny Internet w Świetlicy Wiejskiej w Skrzyńsku</p>
---	---

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej wylistowane zaplanowane projekty przyczynić się mają do minimalizowania negatywnych zjawisk na terenie Skrzyńska i umożliwienia wykorzystania smart potencjały tej miejscowości, również dla całej gminy i miasta Przysucha.

Projekty Smart village

Szacowana wartość smart projektów zaplanowanych realizacji w ramach Koncepcji *smart village* do 2030 roku wynosi 2 540 000 zł. Szczegółowy opis smart projektów znajduje się w załączniku do niniejszej Koncepcji *smart village*. Pomoc finansowa, o jaką występować będą wnioskodawcy smart projektów będzie każdorazowo w zakresie, wysokości i na warunkach określonych szczegółowo w każdym ze wskazanych programów pomocowych (źródła finansowania) w wysokości niezbędnej i proporcjonalnej do celu, który ma być zrealizowany w ramach danego programu pomocowego. Określenie przez autorów Koncepcji *smart village* szacowanej wartości projektu i potencjalnego źródła finansowania nie wyklucza, ani w żadnym zakresie nie ogranicza wnioskodawcy w możliwości wyboru najefektywniejszego źródła finansowania.

Tabela 7. Budżet i harmonogram planowanych projektów w ramach Koncepcji *Smart village* dla miejscowości Skrzyńsko

Numer i nazwa projektu	lokalizacja	Planowany okres realizacji projektu w latach 2023-2030								Szacowany koszt
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Lista planowanych podstawowych smart projektów w ramach Koncepcji <i>Smart village</i>										
P1. Centrum Aktywności Lokalnej Skrzyńsko	Skrzyńsko, ul. Leśna		2024	2025						1 800 000 zł
P2. Ścieżka questingowa „od Dębińskich do sanktuarium MB Staroskrzyńskiej – Skrzyńsko” jako nowoczesna forma edukacyjna kulturalnej	Obszar miejscowości Skrzyńsko i miasto Przysucha	2023	2024							100 000 zł
P3. Sensoryczne warsztaty senioralne w Skrzyńsku	Skrzyńsko, Publiczna Szkoła Podstawowa w Skrzyńsku im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego	2023	2024	2025						150 000 zł
P4. Autonomiczne lampy solarne jako niezależne źródło oświetlenia infrastruktury społecznej	Skrzyńsko, ul. Kolejowa		2024	2025						250 000 zł
P5. Lider Medialny – cykl szkoleń dla lokalnych liderów ze Skrzyńska	Skrzyńsko, cały obszar miejscowości		2024	2025						50 000 zł
P6. Profil na facebooku „Mieszkańcy Skrzyńska” jako nowoczesna tablica informacyjna oraz propagowanie lokalnych inicjatyw	Skrzyńsko, cały obszar miejscowości	2023	2024							50 000 zł

<p>P7. Konserwacja i renowacja barokowej figurki Dzieciątka Jezus w Skrzyńsku</p>	<p>Skrzyńsko, pl. św. Marka</p>	<table border="1"> <tr> <td></td> <td>2024</td> <td>2025</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>		2024	2025						<p>80 000 zł</p>
	2024	2025									
<p>P8. Publiczny Internet w Świetlicy Wiejskiej w Skrzyńsku</p>	<p>Skrzyńsko, pl. św. Marka</p>	<table border="1"> <tr> <td></td> <td>2024</td> <td>2025</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>		2024	2025						<p>60 000 zł</p>
	2024	2025									

Źródło: opracowanie własne

Rozdział V. Mechanizmy integrowania smart projektów

W niniejszym rozdziale znajduje się opis mechanizmów zapewnienia komplementarności i integrowania kierunków działań oraz smart projektów określonych w Koncepcji *smart village*

Smart projekty zaplanowane do realizacji w ramach Koncepcji *smart village* mają zróżnicowany charakter. Jakkolwiek służą wspólnie realizacji celów Koncepcji, to jednak – w wymiarze praktycznym – mogą ze sobą kolidować, merytorycznie lub przestrzennie, osłabiając się wzajemnie albo rodząc problemy w realizacji. Stąd potrzeba zaplanowania efektywnych mechanizmów faktycznej koordynacji i integracji różnorodnych przedsięwzięć (zarówno „twardych” jak i „miękkich”), a także łagodzenia napięć, jakie mogą zaistnieć między poszczególnymi działaniami/przedsięwzięciami czy też rezultatami realizacji. Poniżej zaprezentowano wyjaśnienie kompleksowości zaplanowanych do realizacji smart projektów w aspekcie przestrzennym, problemowym, w stosunku do działań różnych podmiotów, w stosunku do zróżnicowania źródeł finansowania smart projektów oraz w aspekcie międzyokresowym:

Tabela 8. Metody zapewnienia komplementarności między smart projektami

Obszary komplementarności	Definicja aspektu komplementarności	Opis mechanizmów zapewnienia komplementarności smart projektów Koncepcji <i>smart village</i>
Mechanizmy zapewnienia <u>komplementarności przestrzennej</u>	<u>Komplementarność przestrzenna</u> – warunkująca powiązania między projektami – powinny być one skoncentrowane terytorialnie, a nie rozproszone; niektóre przedsięwzięcia mogą być realizowane poza obszarem miejscowości, jeśli są niezbędne dla skutecznej interwencji i mają wpływ na obszar.	Koncepcja <i>smart village</i> obejmuje teren miejscowości Skrzyńsko i na terenie tej miejscowości realizowane mają być poszczególne projekty. Ich oddziaływanie będzie miało jednak aspekt szerszy odnoszący się do gminy i miasta Przysucha. Poprawa jakości życia blisko 10% mieszkańców gminy zamieszkujących Skrzyńsko wpłynie bezpośrednio na poprawę jakości życia mieszkańców gminy i miasta. Zaplanowane projekty inwestycyjne umiejscowione są w lokalizacjach ważnych dla mieszkańców na działkach z przeznaczeniem projektów na zabudowę terenów publicznych. Przeprowadzona analiza potwierdziła, że smart projekty nie spowodują przeniesienia problemów identyfikowanych dla miejscowości Skrzyńsko na inne miejscowości gminy i miasta, ani nie doprowadzą do negatywnych skutków społecznych, takich jak segregacja czy wykluczenie społeczne.
Mechanizmy zapewnienia <u>komplementarności problemowej</u>	<u>Komplementarność problemowa</u> – kierunki smart projektów powinny dopełniać się tematycznie, dzięki czemu oddziaływanie efektów i rezultatów projektów powinno	Planowane projekty wzajemnie się uzupełniają, gdyż wszystkie przyczyniają się do złagodzenia lub rozwiązania najważniejszych problemów zdiagnozowanych w obszarze diagnostycznym miejscowości Skrzyńsko tj. obszarze uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzennych i technologicznych. Realizacja będzie czymś więcej niż sumą pojedynczych projektów, będą one tworzyć spójną, uzupełniającą się całość i tworzyć wartość dodaną. W każdym obszarze proponowane są projekty o największym

	<p>zapewnić efekt synergii i uzupełniania się wzajemnego projektów.</p>	<p>oddziaływaniu przestrzennym i problematycznym. Aktywizację społeczną wspierają projekty poprawiające warunki przestrzenne miejscowości, w tym kompleksowy program zmian przestrzennych i funkcjonalnych w przestrzeni publicznej, który da szansę na stworzenie bezpiecznej, atrakcyjnej i nowoczesnej przestrzeni do prowadzenia działań animacyjnych jakim będzie nowe Centrum Aktywności Lokalnej w Skrzyńsku. Przykładem projektów uzupełniających się wzajemnie jest projekt P5. Lider Medialny – cykl szkoleń dla lokalnych liderów ze Skrzyńska, który może być zrealizowany w nowej lokalizacji CAL powstałego w ramach projektu P1. Podobnie efekty projektu „miękkiego”, jakim jest projekt P6. Profil na facebooku „Mieszkańcy Skrzyńska” jako nowoczesna tablica informacyjna oraz propagowanie lokalnych inicjatyw, zostanie zwielokrotniony gdy zapewniona zostanie realizacja projektu P8. Publiczny Internet w Świetlicy Wiejskiej w Skrzyńsku.</p>
<p>Mechanizmy zapewnienia komplementarności w stosunku do działań różnych podmiotów</p>	<p><u>Komplementarność w stosunku do działań różnych podmiotów</u> – system zarządzania Koncepcją <i>smart village</i> powinien zostać tak zaplanowany, aby zapewnić efektywne współdziałanie różnych instytucji, ich wzajemne uzupełnianie się oraz spójność procedur.</p>	<p>Zintegrowanie działań w ujęciu instytucjonalno-proceduralnym zagwarantowane zostało poprzez oparcie na idei otwartego rządu (ang. <i>open government</i>). Model ten opiera się na idei zwiększenia zaangażowania obywateli w procesy rządzenia poprzez zapewnienie im dostępu do informacji i zasobów publicznych, a także stworzenie procedur umożliwiających uczestnictwo w procesie podejmowania decyzji aktualnie należących do domeny publiczno–prawnej. System zarządzania opiera się na funkcjonowaniu zespołu ds. wdrażania Koncepcji <i>smart village</i>. Obsługę administracyjno-organizacyjną zapewni zespół zapewni UGiM Przysucha Wydział Rozwoju Lokalnego. Na etapie realizacji ważne będzie zaangażowanie w realizację zadań projektowych podmiotów współpracujących tj. M-GOPS Przysucha, Dom Kultury w Przysusze, Towarzystwo Kulturalne im. Oskara Kolberga w Przysusze, Parafia pw. św. Wojciecha w Skrzyńsku Muzeum im. Oskara Kolberga w Przysusze, OSP w Skrzyńsku, KGW w Skrzyńsku oraz Stowarzyszenie „Razem dla Skrzyńska”.</p>
<p>Mechanizmy zapewnienia komplementarności w stosunku do źródeł finansowania działań</p>	<p><u>Komplementarność w stosunku do źródeł finansowania działań</u>– środki przeznaczone na finansowanie smart projektów powinny się uzupełniać, co oznacza konieczność łączenia różnych źródeł – publicznych i prywatnych, środków</p>	<p>Smart projekty będą finansowane przede wszystkim w oparciu o środki własne Gminy i Miasta Przysucha, uzupełnione o środki dotacyjne z programów rządowych i samorządowych. W każdym z projektów (fiszka projektu) ujęto proponowane źródła finansowania. Po dokonaniu analizy zakresu smart projektów, jako źródło finansowania rekomendowano <u>programy zarządzane na poziomie centralnym</u>: środki Ministra Sportu i Turystyki Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności, Rządowy Fundusz Polski Ład, Program wieloletni "Senior+" na lata 2021-2025, Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 dla gmin z przeznaczeniem na inwestycje realizowane w miejscowościach,</p>

	pomocowych.	w których funkcjonowały zlikwidowane państwowe przedsiębiorstwa gospodarki rolnej, środki Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi; <u>programy zarządzane na poziomie regionalnym i lokalnym</u> : FEM 2021-2027, środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, środki Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, środki Samorządu Województwa Mazowieckiego programu „Mazowsze dla zabytków”, środki Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027, za pośrednictwem LGD Razem dla Radomki oraz <u>programy dotacyjne poza budżetowe</u> : Środki programu grantowego Fundacji BGK „Generacja 6.0”, Program Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy finansowany przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG, środki Fundacji im. Stefana Batorego, środki Fundacji ORLEN programu „Moje miejsce na ziemi”.
<p>Mechanizmy zapewnienia <u>komplementarności międzyokresowej</u></p>	<p><u>Komplementarność międzyokresowa</u> – oznacza ciągłość prowadzonych działań, ich kontynuację w poszczególnych perspektywach względem tego samej miejscowości i korzystanie z efektów wdrożonych przedsięwzięć podczas realizacji nowej interwencji</p>	<p>Koncepcja zachowuje ciągłość programową w stosunku do innych <i>smart village</i> projektów zaplanowanych do realizacji przez gminę i miasto Przysucha na najbliższe lata. Gmina realizowała i realizuje obecnie liczne projekty inwestycyjne mające znamiona smart projektów – które mogą stanowić potencjał do realizacji tych projektów określonych w Koncepcji. Wykaz projektów dotacyjnych Gminy i Miasta Przysucha znajduje się na stronie internetowej Gminy. Przykładem smart projektu Gminy może być „Dostawa fabrycznie nowego sprzętu komputerowego wraz z instalacją i konfiguracją w ramach programu „Cyfrowa Gmina” sfinansowanego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej V Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia REACT-EU działania 5.1 Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia dotycząca realizacji projektu grantowego „Cyfrowa Gmina” o numerze POPC.05.01.00-00-0001/21-00, lub „Poprawa efektywności energetycznej budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Skrzyńsku gmina Przysucha”.</p>

Źródło: opracowanie własne

Rozdział VI. Opis powiązań Koncepcji *smart village* z dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym i regionalnym

Niniejszy rozdział zawiera opis powiązań Programu z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu.

W niniejszym rozdziale zostało przedstawione powiązanie Koncepcji z dokumentami strategicznymi gminy i miasta Przysucha oraz innymi dokumentami wyznaczającymi kierunki strategicznych działań regionu. Przeanalizowano dokumenty strategiczne i planistyczne z poziomu regionalnego oraz lokalnego.

Opis powiązań Koncepcji ze Strategią Rozwoju Lokalnego Gminy i Miasta Przysucha na lata 2021-2027

Przyjęta w 2022 roku Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy i Miasta Przysucha na lata 2021-2027¹⁰ ma za zadanie diagnozować najważniejsze uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz potencjał gminy. Pomoże w określeniu obszarów, celów i działań polityki społeczno-ekonomicznej prowadzonej w gminie w perspektywie najbliższych lat. Strategia wskazuje kierunki rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego miasta i gminy Przysucha. W Strategii wskazano wizję rozwoju - Gmina i Miasto Przysucha stwarzająca warunki do harmonijnego rozwoju, rosnącej jakości życia, sprzyjająca realizacji dążeń i aspiracji mieszkańców z poszanowaniem środowiska naturalnego i dziedzictwa lokalnej kultury. Cele strategiczne rozwoju gminy i miasta sformułowane zostały w dwóch obszarach tj. Wzrost jakości życia mieszkańców gminy i miasta Przysucha poprzez rozwój kapitału społecznego (cel strategiczny I) oraz Rozwój gospodarczy poprzez podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, rozwój infrastruktury technicznej i społecznej przy jednoczesnej ochronie i poprawie środowiska przyrodniczego i kulturowego (Cel strategiczny II). Zaplanowane działania smart w Koncepcji odnoszą się głównie do podniesienia atrakcyjności zamieszkania w Skrzyńsku i wzrostu integracji społecznej. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej oraz społecznej o podstawowym znaczeniu dla rozwoju Gminy zaplanowana w Koncepcji pozwoli na realizację jednego z głównych kierunków rozwojowych gminy i miasta.

Opis powiązań Koncepcji ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Przysucha

W gminie Przysucha obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Przysucha, które zostało uchwalone nr XVIII/158/2020 Rady Gminy i Miasta Przysucha z dnia 18 czerwca 2020r. Studium jest obligatoryjnym dokumentem planistycznym sporządzanym w granicach administracyjnych, określającym wizję rozwoju gminy i miasta oraz zawierającym szereg warunków i zasad działania, mających doprowadzić do jej realizacji. W ogólności wyznaczono obszary urbanizacji jako tereny po zabudowę. Składają się na nie – tereny kontynuacji zabudowy - o wypełni ukształtowanej strukturze funkcjonalno- przestrzennej, gdzie rozwój zainwestowania może odbyć się na zasadzie kontynuacji lub wypełnianiu istniejących luk oraz tereny rozwoju zabudowy - spełniają zapotrzebowanie na nowe tereny pod zainwestowanie. Sformułowano również zasady strefowania funkcjonalnego, których realizacja winna opierać się na: 1) zapewnieniu zrównoważonego rozwoju poprzez takie nadawanie dyspozycji funkcjonalnej terenom aby zminimalizować istniejące i potencjalne konflikty funkcjonalno-przestrzenne; 2) wprowadzenie elastycznej polityki gospodarczo-przestrzennej, w której, przy ustalaniu przeznaczenia terenów i lokalizacji nowych inwestycji, istotny jest przede wszystkim stopień ich uciążliwości, a nie szczegółowy profil działalności, a na strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy winny składać się jednostki wielofunkcyjne, o przeznaczeniu pod funkcje o podobnej charakterystyce oddziaływania środowiskowego; celem umożliwienia dostosowania funkcji zabudowy istniejącej na obszarach kontynuacji zabudowy do zmiennych uwarunkowań własnościowych i rynkowych, uwzględnienia tej zmienności przy określaniu przeznaczenia obszarów rozwoju zabudowy oraz celem ukształtowania

¹⁰ Zob. Uchwała Nr XXXVI/285/2022 Rady Gminy i Miasta Przysucha z dnia 24 marca 2022 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy i Miasta Przysucha na lata 2021-2027.

wielofunkcyjnych obszarów urbanizacji, należy dążyć do ustalania przeznaczenia terenów w postaci możliwie szerokiego spektrum komplementarnych i/lub niekolidujących ze sobą funkcji zabudowy i zagospodarowania terenów, 4) ustalenia studium w zakresie strefowania funkcjonalnego na obszarach kontynuacji zabudowy stanowią wytyczne kierunkowe w zakresie pożądanych zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy. W sytuacjach uzasadnionych ochroną dotychczasowego zainwestowania dopuszcza się utrzymanie dotychczasowej funkcji zagospodarowania terenów. Zaplanowane działania inwestycyjne określone w Koncepcji Smart village będą spójne i kierunkami określonymi w Studium.

Opis powiązań Koncepcji z Gminnym Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy i Miasta Przysucha na lata 2010-2013

Gminnym Program Opieki nad Zabytkami ustala następujące zadania, które powinny być uwzględniane przez organy i jednostki administracji publicznej w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami, wspierające właścicieli lub posiadaczy zabytków, wynikające z ustawy o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami. Dokument ten został przyjęty uchwałą Nr XL/293/2010 Rady Gminy i Miasta Przysucha z dnia 26 sierpnia 2010 r. i jest już nieaktualny. Jednym z zaplanowanych działań jest podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw wspierających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami. Zaplanowane smart projekty w Koncepcji Skrzyńska odnoszący się do stworzenia Centrum Aktywności Lokalnej pozwoli na lepsze wykorzystanie obiektu dotychczas wykorzystywanego na świetlicę wiejską – budynku OSP w Skrzyńsku.

Opis powiązań Koncepcji z Planem Odnowy miejscowości Skrzyńsko

Opracowana koncepcja będzie realizować zadania i kierunki określone w dokumencie strategicznym na poziomie lokalnym, jakim jest Plan Odnowy miejscowości Skrzyńsko. Plan Odnowy został uchwalony w 2010 roku uchwałą Nr XLIII/316/2010 Rady Gminy i Miasta Przysucha. Plan Odnowy Miejscowości Skrzyńsko określa trzy cele operacyjne: Zwiększenie dostęp do infrastruktury społecznej i poprawa jakości infrastruktury technicznej (Cel I), Wzrost zaangażowania mieszkańców na rzecz wzajemnej integracji, aktywizacji społecznej i gospodarczej (Cel II) oraz Poprawa atrakcyjności turystycznej poprzez wyeksponowanie dziedzictwa historyczno-kulturowego (Cel III).

Opis powiązań Koncepcji z Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze oraz Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze przyjęta została uchwałą nr 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 maja 2022 r. Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ jest podstawowym i najważniejszym dokumentem określającym politykę rozwoju Samorządu Województwa Mazowieckiego. Dokument ten stanowi punkt odniesienia dla innych dokumentów programowych i planistycznych województwa. W strategii wojewódzkiej wskazano pięć celów strategicznych w pięciu różnych obszarach, takich jak: GOSPODARKA, DOSTĘPNOŚĆ, ŚRODOWISKO I ENERGETYKA, SPOŁECZEŃSTWO oraz KULTURA I DZIEDZICTWO. Cele strategiczne Strategii wojewódzkie są spójne za założeniami Koncepcji *Smart village*, szczególnie w obszarze DOSTĘPNOŚĆ Działanie 8.5. Kompleksowa rewitalizacja w miastach i miejscowościach wiejskich oraz w obszarze KULTURA I DZIEDZICTWO Działanie 20.1. Wspieranie prac konserwatorskich

(w tym restauratorskich, renowacyjnych, rewaloryzacyjnych), rewitalizacja obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych. Z kolei – zaplanowane smart projekty „miękkie” tj. szkolenia, czy programy społeczne realizować będą cel strategiczny Mazowsze zintegrowane społeczne realizowany w obszarze SPOŁECZEŃSTWO.

Podsumowując, smart projekty zaplanowane w ramach Koncepcji *smart village* wynikać będą z celów i kierunków działań określonych w dokumentach strategicznych na poziomie lokalnym i regionalnym. Poniżej zaprezentowano zestawienie tabelaryczne:

Tabela 9. Zgodność celów Koncepcji *Smart village* z dokumentami strategicznymi

Dokumenty strategiczne	Cele Koncepcji Smart village	
	Cel szczegółowy 1. Zwiększenie aktywizacji mieszkańców Skrzyńska	Cel szczegółowy 2. Poprawa spójności przestrzenno-funkcjonalnej Skrzyńska
Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy i Miasta Przysucha na lata 2021-2027	Cel strategiczny I. Wzrost jakości życia mieszkańców Gminy i Miasta Przysucha poprzez rozwój kapitału społecznego, Cel operacyjny 1.2 Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich, Cel operacyjny 1.3 Wzrost integracji społecznej, poprawa zdrowotności i bezpieczeństwa mieszkańców	Cel strategiczny II Rozwój gospodarczy poprzez podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, rozwój infrastruktury technicznej i społecznej przy jednoczesnej ochronie i poprawie środowiska przyrodniczego i kulturowego, Cel operacyjny 2.1 Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej oraz społecznej o podstawowym znaczeniu dla rozwoju Gminy
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Przysucha	Ze względu na odmienną specyfikę szczegółowo kierunki i zasady zagospodarowania obszarów urbanizacji zostały określone osobno dla miasta oraz dla części wiejskiej gminy. W przypadku miasta głównymi przesłankami w ich ustaleniu było: stworzenie czytelnej struktury funkcjonalno-przestrzennej, z uwzględnieniem rozwoju wielofunkcyjnego centrum miasta, a dla części wiejskiej: rozwój zabudowy zagrodowej, mieszkaniowa jednorodzinna (w szczególności w centrum głównych ośrodków osadniczych) oraz wielofunkcyjnych terenów, ze szczególnym uwzględnieniem usług turystyki.	
Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy I Miasta Przysucha na lata 2010-2013	Zadanie: Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego	Zadanie: Wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami Zadanie: Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.

Plan Odnowy Miejscowości Skrzyńsko	Wzrost zaangażowania mieszkańców na rzecz wzajemnej integracji, aktywizacji społecznej i gospodarczej (Cel II)	Zwiększenie dostęp do infrastruktury społecznej i poprawa jakości infrastruktury technicznej (Cel I) Poprawa atrakcyjności turystycznej poprzez wyeksponowanie dziedzictwa historyczno-kulturowego (Cel III)
Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze	Cel strategiczny Mazowsze zintegrowane społeczne realizowany w obszarze SPOŁECZEŃSTWO	Cel strategiczny Dostępne i mobilne Mazowsze realizowany w obszarze DOSTĘPNOŚĆ Cel strategiczny Mazowsze bogate kulturowo realizowany w obszarze KULTURA I DZIEDZICTWO

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział VII. System zarządzania Koncepcją *smart village*

Niniejszy rozdział określa opis struktury zarządzania Koncepcją *smart village* wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji Koncepcji

Realizacja (wdrożenie) Koncepcji *smart village*

Opis struktury zarządzania Koncepcją *smart village*

Poniżej zidentyfikowano podmioty, na których spoczywa obowiązek wdrożenia Koncepcji wraz ze wskazaniem przypisanym im zadań.

Tabela 10. Podmioty realizujące czynności z zakresu zarządzania Koncepcją *smart village*

Podmiot	Zadania
Burmistrz Gminy i Miasta Przysucha	<ul style="list-style-type: none"> – nadzór nad sporządzaniem i realizacją Koncepcji, – przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu Koncepcji i aktualizacji w przypadku wskazania takiej konieczności, – podejmowanie decyzji w sprawie zmian i aktualizacji Koncepcji, – powołanie członków Zespołu ds. wdrożenia Koncepcji <i>smart village</i> dla miejscowości Skrzyńsko.
Rada Gminy i Miasta Przysucha (Zebranie Wiejskie Sołectwa Skrzyńsko)	<ul style="list-style-type: none"> – zatwierdzenie i uchwalenie dokumentu Koncepcji oraz jej aktualizacja w zależności od potrzeb.
Zespół ds. wdrożenia Koncepcji <i>smart village</i> dla miejscowości Skrzyńsko	<ul style="list-style-type: none"> – stanowienie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy i Miasta Przysucha w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny smart działań, – realizacja funkcji opiniodawczo-doradczej w zakresie

	<p>prowadzonych smart działań Koncepcji dla Burmistrza Gminy i Miasta Przysucha.</p>
<p>Kierownicy Referatów UGiM Przysucha oraz kierownicy jednostek organizacyjnych M-GOPS Przysucha i Dom Kultury w Przysusze</p>	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny smart działań Koncepcji <i>smart village</i>, – realizacja projektów służących osiągnięciu celów określonych w Koncepcji <i>smart village</i>, – przygotowywanie informacji na temat realizacji projektów wynikających z Koncepcji i osiągniętych wskaźników monitorowania smart projektów, – współpraca w przygotowywaniu projektów aktualizacji Koncepcji, – informowanie o ewentualnych zagrożeniach związanych z realizacją smart projektów.
<p>Partnerzy procesu wdrożenia Koncepcji <i>smart village</i>, którzy zgłosili propozycje smart działań do objęcia zapisami Koncepcji oraz mieszkańcy, organizacje społeczne itp.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – udział w konsultacjach społecznych dotyczących Koncepcji <i>Smart village</i>, – informowanie o zjawiskach negatywnych, potrzebach i potencjałach Skrzyńska, – aktywny udział w planowaniu i wdrażaniu zmian społecznych, infrastrukturalnych zgodnie z lokalnymi potrzebami i interesami, – realizacja smart projektów.

Źródło: opracowanie własne

System zarządzania wymaga osadzenia w istniejącym systemie zarządzania rozwojem gminy i strukturze organizacyjnej UMiG Przysucha. Obsługę administracyjno-organizacyjną procesu wdrożenia Koncepcji *smart village* zapewni Wydział Rozwoju Lokalnego – a w niej Koordynator Koncepcji *smart village*.

Ramowy harmonogram realizacji oraz koszty zarządzania Koncepcją Smart village

W poniższej tabeli przedstawiono ramowy harmonogram realizacji Koncepcji - w odniesieniu do czynności proceduralnych niezbędnych do podjęcia w procedurze wdrażania dokumentu.

Tabela 11. Ramowy harmonogram realizacji Koncepcji smart village

Lp.	Etapy i rodzaje działań	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1	Uchwalenie Koncepcji <i>smart village</i> dla miejscowości Skrzyńsko								
2	Powołanie Zespołu ds. wdrożenia Koncepcji <i>smart village</i>								
3	Wprowadzenie smart projektów do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy i Miasta Przysucha								
4	Posiedzenia Zespołu ds. wdrożenia Koncepcji <i>smart village</i> (co najmniej raz w roku)								
5	Działania informacyjno-promocyjne Koncepcji <i>smart village</i>								
6	Monitoring wdrażania smart projektów								
7	Ocena aktualności i stopnia realizacji Koncepcji								

	<i>smart village</i>								
8	Przygotowanie projektów do realizacji, pozyskanie finansowania zewnętrznego, wdrożenie smart projektów								
9	Podsumowanie smart działań ze wsparciem finansowym środków zewnętrznych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027 zgodnie z zasadą n+3								
10	Przygotowanie smart działań w ramach kolejnej perspektywy finansowej po 2027 roku								

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli oszacowano inne możliwe wydatki, jakie będzie generowało wdrożenie Koncepcji *smart village*.

Tabela 12. Szacowane koszty zarządzania Koncepcją *smart village* w okresie jego wdrożenia do 2030 roku

Lp.	Działania	Liczba	Jednostka	Cena [zł]	Wartość [zł]
1	Aktualizacja Koncepcji <i>smart village</i>	1	szt.	4 000,00	4 000,00
2	Obsługa Zespołu ds. wdrożenia Koncepcji <i>smart village</i> - koszty organizacji szkoleń i podnoszenia kompetencji członków Komitetu	2	szt.	2 000,00	4 000,00
3	Wyjazdy studyjne członków ds. wdrożenia Koncepcji <i>smart village</i>	2	szt.	2 000,00	4 000,00
4	Działania informacyjno-promocyjne, w tym:	-	-	-	-
4a	Ulotki i broszury informacyjno-promocyjne	500	szt.	1 000,00	1 000,00
4b	Inne (wsparcie eksperckie i in.)	1	komplet	1 500,00	1 500,00
				Razem:	14 500,00

Źródło: opracowanie własne

Rozdział VIII. System monitorowania i oceny Koncepcji *Smart village*

Poniższy rozdział opisuje system monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu Koncepcji *smart village*.

Zgodnie z przyjętymi zasadami, Koncepcja *smart village* podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym dokumencie. Poniżej zaprezentowano opis szczegółowych rozwiązań dotyczących monitorowania i oceny Koncepcji *smart village*.

Monitoring i sprawozdawczość Koncepcji *smart village*

Monitoring to proces systematycznego zbierania i analizowania danych dotyczących realizacji działania. Celem monitoringu jest bieżąca ocena realizacji zadań strategicznych, poprzez kontrolowanie, czy dane zadania zostały w pełny sposób zrealizowane w zakładanym czasie, czy osiągnięte zostały planowane rezultaty oraz czy nie zostały przekroczone przeznaczone na realizację działań środki finansowe. W systemie monitorowania dokonano wyboru poniższych wskaźników

pozwalających monitorować efekt długofalowy całej Koncepcji. Wskaźniki dotyczące Koncepcji należy odróżnić od wskaźników monitorujących poszczególne smart projekty. Wskaźniki oddziaływania mierzą zmiany zachodzące w wyniku wdrażania Koncepcji i poszczególnych smart projektów. Proces monitoringu będzie zatem zadaniem ciągłym po przyjęciu Koncepcji, w której zakłada się aktywne uczestnictwo podmiotów realizujących smart projekty, czyli przede wszystkim mieszkańców Skrzyńska.

Wskaźniki produktu i rezultatu poszczególnych projektów będą zbierane corocznie w formie aktualizacji danych. Ich analiza powinna odbywać się dwukrotnie w okresie realizacji Koncepcji *Smart village* jako przegląd śródkresowy i końcowy. System monitorowania wskaźników projektów polegałby na opracowaniu syntetycznej tabelarycznej informacji odnoszącej się do rocznego okresu wdrożenia Koncepcji *smart village*. Terminy opracowania corocznych raportów podsumowujących wdrażanie Koncepcji będą dostosowane do terminów opracowania raportu **rocznego o stanie miasta, przedstawianego corocznie Radzie Gminy i Miasta Przysucha do dnia 31 maja następnego roku.**

Monitorowanie postępu rzeczowego w ramach Koncepcji *smart village* powinno być prowadzone przez Koordynatora na bieżąco, równoległe z analizą postępu finansowego. Dane na temat postępów w osiąganiu wskaźników w ramach poszczególnych programów wraz z opisem ewentualnie zidentyfikowanych trudności w realizacji wartości docelowych, a także podjętych działań zaradczych, powinny być raportowane w ramach systemu sprawozdawczości przez „właścicieli” projektów, czyli podmioty odpowiedzialne za realizację tych projektów. Poniżej zaprezentowano strukturę uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych uczestników procesu monitoringu.

Tabela 13. Organizacja procesu monitoringu realizacji Koncepcji *Smart village*

Stanowisko	Zadania w procesie	Odpowiedzialność
Właściwa jednostka w UGiM Przysucha / podmiot realizujący smart projekt	Realizacja smart projektów ujętych w Koncepcji <i>smart village</i> sporządzenie okresowego sprawozdania z realizacji tych projektów	Efektywne wykonanie zadań, terminowe przekazanie informacji o realizowanych smart projektach.
Wydział Rozwoju Lokalnego UGiM Przysucha – Koordynator <i>smart village</i> dla miejscowości Skrzyńsko	Sporządzenie corocznego raportu monitoringowego z realizacji smart projektów Koncepcji <i>smart village</i>	Weryfikacja informacji o stanie realizacji poszczególnych projektów. Terminowe przekazanie raportu do opiniowania Zespołowi ds. wdrożenia Koncepcji <i>smart village</i> dla miejscowości Skrzyńsko oraz do zatwierdzenia Burmistrzowi Gminy i Miasta Przysucha.
Zespół ds. wdrożenia Koncepcji <i>smart village</i> dla miejscowości Skrzyńsko	Pełnienie roli opiniodawczo-doradczej w sprawach dotyczących monitorowania procesu wdrożenia Koncepcji <i>smart village</i> - opiniowanie raportu monitoringowego oraz raportu z badania ewaluacyjnego.	Formułowanie oceny jakościowej procesu wdrożenia Koncepcji <i>Smart village</i> z punktu widzenia społeczności lokalnej.
Burmistrz Gminy i Miasta	Podjęcie decyzji w sprawie	Nadzór nad realizacją i aktualizacją Koncepcji <i>Smart village</i> .

Przysucha	zmian i aktualizacji Konceptcji <i>Smart village</i> . Zatwierdzenie terminów i sposobów wykonania zadań, zatwierdzenie raportu monitoringowego, przyjęcie rekomendacji wynikających z raportu.	Nadzór nad wykonaniem zadań zaplanowanych w budżecie gminy i miasta na dany rok - w ramach procesu wdrożenia poszczególnych smart projektów.
-----------	---	--

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej zaprezentowano wskaźniki rezultatu długofalowego dla poszczególnych celów Konceptcji. Wartości bazowe wskaźników zostały określone na etapie programowania Konceptcji *Smart village* natomiast wartości docelowe oszacowano w ostrożny sposób, posiłkując się aktualną wartością średnią danego zjawiska.

Tabela 14. Wskaźniki rezultatu długofalowego Konceptcji *Smart village*

Wskaźniki rezultatu długofalowego	Jednostka miary	Trend	Źródło danych
Cel szczegółowy 1. Zwiększenie aktywizacji mieszkańców Skrzyńska			
Liczba zrealizowanych działań animacyjnych i podnoszących kwalifikacje cyfrowe mieszkańców Skrzyńska	szt.	↑	Urząd Gminy i Miasta Przysucha / realizatorzy smart projektów
Liczba mieszkańców, którzy podnieśli kompetencje cyfrowe po ukończeniu projektu	osoby	↑	Urząd Gminy i Miasta Przysucha / realizatorzy smart projektów
Cel szczegółowy 2. Poprawa spójności przestrzenno-funkcjonalnej Skrzyńska			
Liczba wybudowanych lub zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej w których zapewniano dostępność sieci Internetowej dla mieszkańców	szt.	↑	Urząd Gminy i Miasta Przysucha / realizatorzy smart projektów

Źródło: Opracowanie własne

Wartości bazowe wskaźników zostały określona na etapie programowania, natomiast wartości docelowe oszacowano w ostrożny sposób, posiłkując się aktualną wartością średnią danego zjawiska. Wysokość wartości docelowej określono na poziomie realnym do osiągnięcia przy uwzględnieniu zaplanowanych do realizacji smart projektów i skali planowanych działań.

Ocena stopnia realizacji celów Konceptcji smart village

Zgodnie z przyjętymi standardami wdrażania dokumentów strategicznych ocena rezultatów wdrożenia danego dokumentu powinna odbywać się nie rzadziej niż raz na trzy lata. Ocena aktualności ma za zadanie zidentyfikować przesłanki związane z potrzebą zmiany *Konceptcji smart village* i dostosowania go do bieżącego stanu procesu. Ocena aktualności polegająca na cyklicznym przeglądzie zapisów dokumentu jest instrumentem, który umożliwia utrzymywanie żywotności programu w dłuższej perspektywie, w jakiej trzeba oczekiwać na pozytywne efekty procesu wdrożenia smart village.

Zakłada się, że Koncepcja zostanie przyjęta w 2023 r., co oznacza iż pierwsza odbędzie się w 2026 r. i obejmować będzie 3-letni okres obowiązywania dokumentu w latach 2023-2025, a kolejne po następnych trzech latach.

Aktualizacja Koncepcji smart village

W odniesieniu do problematyki aktualności ocenie podlegać będą poszczególne składowe dokumentu pod kątem spójności z bieżącymi uwarunkowaniami procesu wdrożenia i realizacji smart projektów. Ocena aktualności ma za zadanie zidentyfikować przesłanki związane z potrzebą Koncepcji smart village. Ocena aktualności polegająca na cyklicznym przeglądzie zapisów dokumentu jest instrumentem, który umożliwia utrzymywanie żywotności programu w dłuższej perspektywie, w jakiej trzeba oczekiwać na pozytywne efekty. Stwierdzona nieaktualność zapisów Koncepcji (w odniesieniu m.in. do otoczenia dokumentów strategicznych, założeń celów i kierunków działań, opisów projektów, systemu monitorowania bądź zarządzania procesem) stanowi przesłankę do zmiany tego dokumentu skutkującą możliwością identyfikacji nowych problemów, podjęcia dodatkowych smart działań, uwzględnienia zmian w otoczeniu prawnym i strategicznym procesu wdrożenia smart projektów. Rekomendacja związana z rozpoczęciem procedury aktualizacyjnej powinna wynikać z raportu z oceny aktualności i stopnia realizacji tego dokumentu. Powinna zostać zatwierdzona przez Zespół ds. wdrożenia Koncepcji *smart village*.

Zakres zmian w powinien uzasadniać tworzony raporty z oceny stopnia realizacji i aktualności. Przesłanką do podjęcia aktualizacji mogą być również niepożądany stopień realizacji celów procesu (nieosiągnięcie zakładanych wartości wskaźników monitorowania), jak i negatywna ocena takiego procesu. W przypadku, gdy wartość niezrealizowanych przedsięwzięć w ramach danego celu przekroczy 50% jego wartości, pod uwagę będzie brane wprowadzenie zmian w sformułowaniu celu oraz ewentualne skorygowanie wskaźników, które zostały mu przypisane. Dodatkową przesłanką do aktualizacji będzie konieczność wprowadzenia zmian w smart projektach, których przyczyną mogą być uwarunkowania związane z pozyskiwaniem zewnętrznych środków finansowych na ich realizację.

Zmiana Koncepcji *smart village* nastąpi w trybie, w jakim został on uchwalany. W przypadku wniosków o ujęcie nowych smart projektów należy zbadać ich związek z celami i strategicznymi kierunkami rozwoju gminy i miasta Przysucha. Planowane do ujęcia w Koncepcji nowe smart projekty powinny charakteryzować się wysokim potencjałem do kreowania spójności społeczno-gospodarczej obszaru miejscowości i zaspokajając pilne potrzeby lokalnej społeczności.

Rozdział IX. Zespół ds. wdrożenia Koncepcji *smart village*

Niniejszy rozdział opisuje podstawowe zasady działania Komitetu *smart village*

Zespół ds. wdrożenia Koncepcji *smart village* stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny wdrożenia koncepcji smart village oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza Gminy i Miasta. Zespół uprawniony będzie do opiniowania Koncepcji *smart village* na etapie jego wdrażania oraz monitorowania i ewaluacji, jak również podejmowania inicjatyw związanych z wdrożeniem smart projektów. Zespół uczestniczyć będzie również w sporządzaniu i opiniowaniu projektów uchwał Rady Gminy i Miasta oraz Zebrania Wiejskiego Sołectwa Skrzyńsko oraz zarządzeń Burmistrza Gminy i

Miasta Przysucha związanych z prowadzeniem smart projektów. Stanowisko Zespołu nie będzie wiążące dla Rady Gminy i Miasta ani Burmistrza. Posiedzenia Zespołu odbywać się będą w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz w roku, z udziałem Burmistrza lub osoby przez niego wyznaczonej. Posiedzenia będą mogły odbywać się przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, a uchwały Zespołu będą mogły być podejmowane w tym trybie lub w trybie pisemnym.

Rozdział X. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko projektu programu

Niniejszy rozdział opisuje informację o przeprowadzeniu analizy jej zapisów pod kątem spełnienia kryteriów kwalifikujących do oceny oddziaływania na środowisko i jej wynikach oraz wynik OOS w przypadku obowiązku jej przeprowadzenia

Koncepcja *smart village* nie jest dokumentem, dla którego, zgodnie z art. 46 i art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko konieczne jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Dokument nie zalicza się również do dokumentów planistycznych wyszczególnionych w art. 46 ust. 1 ustawy, jak również nie stanowi dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 2 ustawy, gdyż nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko; nie ustala ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć kwalifikowanych jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Koncepcja *smart village* nie zalicza się również do dokumentów wymienionych w art. 46 pkt 3 ustawy, gdyż Skrzyńsko znajduje się w oddaleniu od Obszarów Natura 2000, dlatego realizacja założeń dokumentu nie będzie powodować oddziaływania na te obszary. Realizacja zapisów Koncepcji *smart village* nie jest sprzeczna z celami ochrony obszarów objętych ochroną na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w związku z tym należy uznać iż działania wynikające z Koncepcji *smart village* nie spowodują znaczącego oddziaływania na środowisko. **W związku z tym dokument nie będzie podlegał procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.**

Odnosząc wymogi ww. ustawy należy przeanalizować, czy dokument strategiczny należy do ww. grupy drugiej dokumentów o charakterze sektorowym, tj. czy ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć kwalifikowanych jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Tak zdecydowanie nie jest. Koncepcja Smart village jest dokumentem ogólnym, w ramach którego zaproponowano działania o charakterze nie inwestycyjnym (poprawiającymi aktywność mieszkańców), które uzupełnione zostały działaniami inwestycyjnymi z zakresu modernizacji istniejącej infrastruktury technicznej, komunikacyjnej, poprawy stanu technicznego budynków, poprawy stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych i terenów zieleni, poprawy jakości powietrza. Wskazane projekty inwestycyjne zostaną doprecyzowane na etapie ich wdrożenia ze wskazaniem dokładnej lokalizacji i metrażu, co poprzedzać będzie projekt budowlany wymagany przepisami prawa budowlanego.

Spis ilustracji

Spis map

Mapa 1. Położenie Gminy i Miasta Przysucha na tle województwa mazowieckiego.....	8
Mapa 2. Podział na strefy aktywności Gminy i Miasta Przysucha ze wskazaniem m. Skrzyńsko	11
Mapa 3. Aktualne zagospodarowanie terenów miasta i gminy Przysucha i m. Skrzyńsko	21
Mapa 4. Przestrzenne rozmieszczenie podmiotów gospodarczych oraz infrastruktury społecznej i otoczenia biznesu w gminie i mieście Przysucha	24

Spis tabel

Tabela 1. Mieszkańcy Miasta i Gminy Przysucha z podziałem na miejscowości oraz przestrzenne rozmieszczenie ludności w gminie i mieście ze wskazaniem m. Skrzyńsko	10
Tabela 2. Biologiczne grupy wieku – m. Skrzyńsko.....	11
Tabela 3. Ekonomiczne grupy wieku – m. Skrzyńsko	12
Tabela 4. Analiza problemów i potencjałów obszaru miejscowości Skrzyńsko.....	25
Tabela 5. Zależność między wynikami analizy SWOT m. Skrzyńsko a zidentyfikowanymi głównymi problemami.....	27
Tabela 6. Cele Koncepcji smart village wraz z przypisanymi im smart projektami	29
Tabela 7. Budżet i harmonogram planowanych projektów w ramach Koncepcji <i>Smart village</i> dla miejscowości Skrzyńsko	31
Tabela 8. Metody zapewnienia komplementarności między smart projektami	33
Tabela 9. Zgodność celów Koncepcji <i>Smart village</i> z dokumentami strategicznymi.....	38
Tabela 10. Podmioty realizujące czynności z zakresu zarządzania Koncepcją <i>smart village</i>	39
Tabela 11. Ramowy harmonogram realizacji Koncepcji smart village	40
Tabela 12. Szacowane koszty zarządzania Koncepcją <i>smart village</i> w okresie jego wdrożenia do 2030 roku	41
Tabela 13. Organizacja procesu monitoringu realizacji Koncepcji <i>Smart village</i>	42
Tabela 14. Wskaźniki rezultatu długofalowego Koncepcji <i>Smart village</i>	43

Spis zdjęć

Zdjęcie 2. Budynek Publicznej Szkoły Podstawowej w Skrzyńsku im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego	13
Zdjęcie 3. Druhowie z Ochotniczej Straży Pożarnej w Skrzyńsku „wczoraj” i „dziś”	14
Zdjęcie 4. Zabytkowy kościół z XVIII wieku pw. Św. Wojciecha - Sanktuarium Maryjne.....	17
Zdjęcie 5. Budynek wspólny wiejskiej w Skrzyńsku przy pl. św. Marka.....	18
Zdjęcie 6. Barokowa figurka Dzieciątka Jezus w Skrzyńsku z XVII wieku przy pl. św. Marka	19
Zdjęcie 7. Wykaz zabytków zlokalizowanych w m. Skrzyńsko wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków	20
Zdjęcie 9. Teren publiczny przy ul. Leśnej w Skrzyńsku oraz siłownia na otwartym powietrzu.....	23

Załącznik - Szczegółowy opis smart projektów Koncepcji *smart village* dla miejscowości Skrzyńsko

Nazwa i numer projektu <i>Smart village</i>	P1. Centrum Aktywności Lokalnej Skrzyńsko
Podmiot realizujący projekt	Urząd Miasta i Gminy Przysucha
Podmiot współpracujący przy realizacji projektu	Dom Kultury w Przysusze Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przysusze Stowarzyszenie „Razem dla Skrzyńska”
Lokalizacja projektu	Skrzyńsko, ul. Leśna (ewentualnie lokalizacja działki przy Hortex w Skrzyńsku)
Cele Koncepcji <i>Smart village</i> , na które oddziaływać ma projekt	Cel szczegółowy 1. Zwiększenie aktywizacji mieszkańców Skrzyńska Cel szczegółowy 2. Poprawa spójności przestrzenno-funkcjonalnej miejscowości
Cel projektu	Zwiększanie zaangażowania społeczności lokalnych i tworzenia poczucia tożsamości mieszkańców Skrzyńska
Zakres planowanych działań	Projekt obejmuje prace budowlane, przygotowanie terenu i zagospodarowanie terenu zielonego wokół nowopowstałego budynku użyteczności publicznej. W budynku urządzona zostanie świetlica środowiskowa dla dzieci i młodzieży, klub seniora, sala konferencyjno- szkoleniowa, strefa organizacji pozarządowych itp. Teren zostanie zagospodarowany zgodnie z funkcjami Centrum Aktywności Lokalnej. Adresatami projektu są wszyscy mieszkańcy Skrzyńska. Celem projektu jest stworzenie miejsca integracji pokoleniowej i międzypokoleniowej w Skrzyńsku. CAL będzie miejscem spędzania wolnego czasu, miejscem rozwoju zainteresowań mieszkańców oraz aktywności społecznej mieszkańców. Możliwość rozszerzenia zakresu działania CAL na Klub Senior+ polegająca na motywowaniu seniorów do działań na rzecz samopomocy i działań wolontariackich na rzecz innych poprzez umożliwienie uczestnictwa w spotkaniach Klubu Senior+. Zapewnienie dostosowania przestrzeni dla seniorów, osób z niepełnosprawnościami i innymi szczególnymi potrzebami zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać projekt	Skrzyńsko jako miejscowość licząca ponad 1 tys. mieszkańców nie posiada obecnie własnej świetlicy wiejskiej, podczas gdy inne mniejsze miejscowości miasta i gminy Przysucha takie świetlice posiadają. Obecnie użytkowany budynek OSP Skrzyńsko jest obiektem zabytkowym i nie pozwala na rozbudowę i przystosowanie do nowych funkcji. Projekt dotyczy terenów o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy bazujących na potencjale lokalnym mieszkańców Skrzyńska. Na terenie znajduje się plac zabaw zrealizowany dzięki środkom pomocowym LGD Razem

	dla Radomki i boisko na otwartym powietrzu. W miejscowości identyfikuje się potrzebę zapewnienia w większym zakresie niż obecnie ogólnodostępnej i niekomercyjnej przestrzeni miejskiej celem prowadzenia działań rekreacyjnych, kulturalnych i społecznych mieszkańców. Planuje się moc energii elektrycznej wytwarzana przez panele fotowoltaiczne – [kW] - 10kW oraz osób korzystających ze zwiększonej efektywności energetycznej.
Prognozowane produkty i rezultaty (wskaźniki produktu i rezultatu)	<ul style="list-style-type: none"> — liczba obiektów społeczno-kulturowych objętych wsparciem (szt.) — liczba obszarów / miejsc / instytucji kulturalnych udostępnianych dla niepełnosprawnych (szt.) — Zwiększenie liczby obiektów rekreacyjnych (szt.) — Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do infrastruktury społeczno-kulturalnej odwiedziny/rok (%) — Liczba osób korzystających z obiektów kultury objętych wsparciem (os.)
Planowany okres realizacji (lata)	2024-2025
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu (zł)	1 800 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — FEM 2021-2027, FEMA.09.01, FEMA.05.07 — Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności — Rządowy Fundusz Polski Ład — Program wieloletni "Senior+" na lata 2021-2025 — Plan Strategiczny WPR na lata 2023-2027, za pośrednictwem LGD Razem dla Radomki — Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 dla gmin z przeznaczeniem na inwestycje realizowane w miejscowościach, w których funkcjonowały zlikwidowane państwowe przedsiębiorstwa gospodarki rolnej — środki własne Gminy i Miasta Przysucha

Nazwa i numer projektu <i>Smart village</i>	P2. Ścieżka questingowa „od Dębińskich do sanktuarium MB Staroskrzyńskiej – Skrzyńsko” jako nowoczesna forma edukacyjna kulturalnej
Podmiot realizujący projekt	Stowarzyszenie „Razem dla Skrzyńska”
Podmiot współpracujący przy realizacji projektu	Urząd Miasta i Gminy Przysucha Dom Kultury w Przysusze Publiczna Szkoła Podstawowa w Skrzyńsku im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego

	Towarzystwo Kulturalne im. Oskara Kolberga w Przysusze Parafia pw. św. Wojciecha w Skrzyńsku Muzeum im. Oskara Kolberga w Przysusze
Lokalizacja projektu	Obszar miejscowości Skrzyńsko i miasto Przysucha
Cele Koncepcji <i>Smart village</i> , na które oddziaływać ma projekt	Cel szczegółowy 1. Zwiększenie aktywizacji mieszkańców Skrzyńska
Cel projektu	Rozwijanie poczucia tożsamości poszukiwanie wyjątkowości, odkrywanie tajemnic, upowszechnianie atrakcyjnych miejsc, zapomnianych historii, wyróżniających się krajobrazem, a także bogactwa dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego miejscowości Skrzyńsko.
Zakres planowanych działań	<p>Quest – będący efektem całego procesu questingu – to nieoznakowany w terenie szlak, który może prowadzić przez dowolne miejsca zarówno w przestrzeni, jak i w czasie. Questing, często określany jest mianem turystyki z zagadkami. Projekt zakłada stworzenie produktu turystycznego miejscowości Skrzyńsko, jakim jest questing. Miejscem organizacji są głównie obszary o bogatych walorach turystycznych. W ramach projektu opracowane zostaną questy o trzech stopniach trudności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - krótki (20 – 45 min) - wędrówki szlakami przyrody - optymalny (30 – 45 min) - zwiedzanie obiektów sakralnych i pomników historycznych - długi (1 h +) <p>Uwzględniając walory turystyczne, przestrzeń i atrakcyjność obszaru, questing dobrze wpisuje się w obszary wiejskie i formy turystyki wiejskiej. Poprzez questing agroturystyka może zyskać popularność i sympatyków wśród turystów, którzy chętnie chcieliby spędzić czas wolny na obszarach wiejskich. Do organizacji questingu pożądane są osoby kreatywne i dobrze przygotowane merytorycznie, z tego powodu zakłada się zaangażowanie w projekt zarówno pracowników Domu Kultury w Przysusze, jak i PSP w Skrzyńsku. Zakłada się twórcze tworzenie questów podczas warsztatów z młodzieżą szkolną z udziałem wolontariuszy i miłośników kultury lokalnej.</p>
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać projekt	Mieszkańcy Skrzyńska coraz mniej znają swoje miejsce, w którym mieszkają i dostrzegają jego walory kulturowe i środowiskowe. Równie mała jest wiedza innych mieszkańców Miasta i Gminy na temat bogatej historii Skrzyńska i potencjału tej miejscowości dla miasta i gminy Przysucha.
Prognozowane produkty i rezultaty (wskaźniki produktu i rezultatu)	<ul style="list-style-type: none"> — Liczba opracowanych szlaków tematycznych (questów) (szt.) — Liczba osób uczestniczących w questach (os.)

Planowany okres realizacji (lata)	2023-2024
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu (zł)	100 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	— Plan Strategiczny WPR na lata 2023-2027, za pośrednictwem LGD Razem dla Radomki — środki własne Miasta i Gminy Przysucha

Nazwa i numer projektu <i>Smart village</i>	P3. Sensoryczne warsztaty senioralne w Skrzyńsku
Podmiot realizujący projekt	Urząd Miasta i Gminy Przysucha
Podmiot współpracujący przy realizacji projektu	Rada Seniorów Miasta i Gminy Przysucha Publiczna Szkoła Podstawowa w Skrzyńsku im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego Dom Kultury w Przysusze Klub Senior + w Przysusze
Lokalizacja projektu	Publiczna Szkoła Podstawowa w Skrzyńsku im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego
Cele Koncepcji <i>Smart village</i> , na które oddziaływać ma projekt	Cel szczegółowy 1. Zwiększenie aktywizacji mieszkańców Skrzyńska
Cel projektu	Podejmowanie działań służących wsparciu seniorów, z myślą o podtrzymaniu ich sprawności i aktywności oraz wykorzystaniu ich potencjału w życiu społecznym.
Zakres planowanych działań	Cykliczne zajęcia aktywizacji ruchowej dla seniorów z terenu Miasta i Gminy Przysucha, szczególnie miejscowości Skrzyńsko. Realizacja cyklu warsztatów senioralnych z elementami integracji sensorycznej SI. Planuje się wykorzystanie pracy z drewnem i z glinom. Zajęcia SI pozwolą na stymulację systemów: przedsionkowego (równowaga), priopropceptywnego (czucie głębokie – czucie w mięśniach i stawach), dotykowego, słuchowego, wzrokowego i węchowego. Terapia sensoryczna polega na aktywności i ćwiczeniach ruchowych stymulujących powyższe układy zmysłów. Do terapii wykorzystywany jest specjalistyczny sprzęt materiały różnej faktury do stymulacji dotykowej, materiały do stymulacji wzrokowej, węchowej, smakowej. W ramach projektu zakłada się przygotowanie oraz prowadzenie zajęć, kursów lub warsztatów, o charakterze edukacyjnym, skierowanych do beneficjentów Projektu, zakup sprzętu lub pomocy dydaktycznych, potrzebnych do zrealizowania Projektu oraz organizację wydarzeń kulturalnych promujących wydarzenie.
Krótki opis problemu jaki ma	Proces starzenia się społeczeństwa sprawia, że seniorzy, jako społeczność szybko rośnie liczebnie i poprzez wzrost

rozwiązać projektu	swojej aktywności staje atrakcyjną grupą odbiorców wszelkich aktywności sportowo – rekreacyjnych. Zajęcia SI pozwalają na stymulację systemów: przedsionkowego (równowaga), prioproceptywnego (czucie głębokie – czucie w mięśniach i stawach), dotykowego, słuchowego, wzrokowego i węchowego. Terapię SI stosujemy u osób starszych mających trudności w uczeniu się jak również w usprawnianiu seniorów z upośledzeniem umysłowym, ADHD, MPDZ, autyzmem. Podczas zajęć sensorycznych odbywa się stymulacja ośrodkowego układu nerwowego. Stosowane ćwiczenia dobierane są do aktualnych możliwości psychoruchowych osoby starszej. Podczas terapii nie uczy się wykonywania konkretnych czynności, lecz poprzez nowe wzorce ruchowe powoduje się właściwe przetwarzanie informacji sensorycznych.
Prognozowane produkty i rezultaty (wskaźniki produktu i rezultatu)	<ul style="list-style-type: none"> — Liczba uczestników warsztatów (os.) — Liczba uczestników, którzy podnieśli swoje umiejętności poza zakończeniu warsztatów (os.)
Planowany okres realizacji (lata)	2023-2025
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu (zł)	150 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — Plan Strategiczny WPR na lata 2023-2027, za pośrednictwem LGD Razem dla Radomki — Środki Ministra Sportu i Turystyki — Środki programu grantowego Fundacji BGK „Generacja 6.0” — środki własne Gminy i Miasta Przysucha

Nazwa i numer projektu <i>Smart village</i>	P4. Autonomiczne lampy solarne jako niezależne źródło oświetlenia infrastruktury społecznej
Podmiot realizujący projekt	Starostwo Powiatowe w Przysusze
Podmiot współpracujący przy realizacji projektu	Urząd Gminy i Miasta Przysucha
Lokalizacja projektu	Skrzyńsko ulica Kolejowa
Cele Koncepcji <i>Smart village</i> , na które oddziaływać ma projekt	Cel szczegółowy 2. Poprawa spójności przestrzenno-funkcjonalnej miejscowości
Cel projektu	Poprawa bezpieczeństwa miejscowości Skrzyńska poprzez montaż nowych lamp hybrydowych

Zakres planowanych działań	Zamontowanie 50 lamp hybrydowych. LAMPY hybrydowe zasilane są energią elektryczną wyprodukowaną przez moduły fotowoltaiczne oraz turbinę wiatrową. Zmagazynowana energia jest zużywana w nocy do zasilania lampy. Największą zaletą lamp hybrydowych jest ich całkowita niezależność od innych niż słońce i wiatr źródeł energii. Dzięki temu zostały zamontowane w miejscach, gdzie dostęp do standardowej sieci energetycznej jest bardzo utrudniony lub wręcz niemożliwy.
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać projekt	Wzdłuż ulicy Kolejowej w Skrzyńsku, gdzie dochodzi do częstych wypadków drogowych. Brak przestrzegania ograniczenia prędkości do 50 km/h powoduje, że na ostrym łuku drogi pojazdy pod wpływem działania siły odśrodkowej przekraczają przeznaczony dla nich pas ruchu i powodują poważne zagrożenie bezpieczeństwa dla pojazdów nadjeżdżających z przeciwka. Jedynie w czerwcu 2023 r. doszło na tym zakręcie do dwóch poważnych wypadków drogowych i zagrożenia życia i zdrowia osób w nich uczestniczących.
Prognozowane produkty i rezultaty (wskaźniki produktu i rezultatu)	— Liczba lamp hybrydowych (szt.)
Planowany okres realizacji (lata)	2024-2025
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu (zł)	250 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie — środki własne Starostwa Powiatowego w Przysusze — środki własne Gminy i Miasta Przysucha

Nazwa i numer projektu Smart village	P5. Lider Medialny – cykl szkoleń dla lokalnych liderów ze Skrzyńska
Podmiot realizujący projekt	Lokalne organizacje pozarządowe
Podmiot współpracujący przy realizacji projektu	Urząd Miasta i Gminy Przysucha Wydział Aktywności Lokalnej
Lokalizacja projektu	Cały obszar miejscowości

Cele Koncepcji <i>Smart village</i> , na które oddziaływać ma projekt	Cel szczegółowy 1. Zwiększenie aktywizacji mieszkańców Skrzyńska
Cel projektu	Aktywizacja społeczności lokalnej poprzez podniesienie kompetencji mieszkańców Skrzyńska w zakresie social media. Po szkoleniu uczestnicy posiadać będą umiejętność wystąpień publicznych i przed kamerą. Każdy z uczestników ukończy szkolenie z własnym gotowym filmem promocyjnym.
Zakres planowanych działań	<p>W ramach projektu zorganizowane zostaną dwie sesje szkoleniowe dot. wykorzystania social media oraz kompetencji w zakresie komunikacji w mediach elektronicznych. Zakres szkolenia obejmować będzie poniższe bloki tematyczne: wystąpienia publiczne, Praca z kamerą, social media. Każda sesja szkoleniowa obejmować będzie dwa dni szkoleniowe (jedna sesja 16h). Łącznie 32h. Tytuł pierwszej sesji Lider medialny – zjazd I, drugiej sesji Lider medialny – zjazd II. Szkolenie będzie miało charakter stacjonarny, warsztaty kreatywne, praca metodą design thinking, warsztaty metodą Walta Disneya, praca w małych zespołach zadaniowych. Wykłady stanowiąc będą uzupełniającą formę szkolenia. W ramach szkolenia zapewniona zostanie praca z kamerą, odpowiednie oświetlenie i montaż filmów szkoleniowych uczestników. Szkolenie prowadzić będzie trzech trenerów. Szkoleniowcy wykażą się wiedzą z zakresu social media, wystąpień publicznych oraz pracy z kamerą. Szkoleniowcy posiadać będą zestaw kamery do nagrywania dźwięku i obrazu, komputer przenośny z oprogramowaniem do podstawowej obróbki obrazu i dźwięku.</p> <p>Szkolenie zostaną zorganizowane w sali szkoleniowej w obiekcie hotelowym. Sala szkoleniowa wyposażona będzie w rzutnik, laptop i ekran do prezentacji. Zajęcia warsztatowe prowadzone będą w sali szkoleniowej oraz w najbliższym otoczeniu hotelu. Szkolenie skierowane jest lokalnych liderów członków lokalnych grup działania. Szkoleniami zostanie objętych 20 osób lokalnych liderów. W ramach projektu uczestnicy otrzymają materiały szkoleniowe niezbędne do przygotowania się i pracy podczas szkolenia tj. teczkę z powerbankiem (wewnątrz przegródki, kieszonki i uchwytów zapewniających doskonałą organizację przedmiotów</p>
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać projekt	Projekt oddziaływać ma na problem ograniczonych kompetencji lokalnych liderów do prowadzenia aktywnych działań w Internecie i mediach społecznościowych.
Prognozowane produkty i rezultaty (wskaźniki produktu i rezultatu)	<ul style="list-style-type: none"> — Liczba szkoleń (szt.) — Liczba uczestników szkoleń którzy nabyli nowe kompetencje (os.)
Planowany okres realizacji (lata)	2023-2024
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu (zł)	50 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	— Program Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy finansowany przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w

	<p>ramach Funduszy EOG</p> <ul style="list-style-type: none"> — Środki Fundacji im. Stefana Batorego — Środki Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi — Środki LGD Razem dla Radomki na aktywizację społeczną i inicjatywy lokalne — środki własne Gminy i Miasta Przysucha
Nazwa i numer projektu <i>Smart village</i>	P6. Profil na facebooku „Mieszkańcy Skrzyńska” jako nowoczesna tablica informacyjna oraz propagowanie lokalnych inicjatyw
Podmiot realizujący projekt	Lokalne organizacje pozarządowe
Podmiot współpracujący przy realizacji projektu	Urząd Miasta i Gminy Przysucha Wydział Aktywności Lokalnej
Lokalizacja projektu	Cały obszar miejscowości
Cele Koncepcji <i>Smart village</i> , na które oddziaływać ma projekt	Cel szczegółowy 1. Zwiększenie aktywizacji mieszkańców Skrzyńska
Cel projektu	Aktywizacja mieszkańców miejscowości poprzez uruchomienie i funkcjonowanie profilu społecznościowego.
Zakres planowanych działań	Utworzenie profilu w mediach społecznościowych, zorganizowanie co najmniej jednego wydarzenia informującego o projekcie. Celem działań komunikacyjnych może być np. zachęcenie do uczestnictwa w działaniach projektowych, uświadomienie potencjału miejscowości Skrzyńsko, przedstawienie prowadzonych w projekcie działań i osiągnięć, upowszechnienie/nagłośnienie efektów prowadzonych działań dotyczących aktywności jakie organizowane są przez Urząd Gminy i Miasta Przysucha, OSP Skrzyńsko i KGW ze Skrzyńska.
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać projekt	Projekt oddziaływać ma na problem konieczności pomocy organizacjom, które mają niewielkie doświadczenie w działaniach promocyjnych. Konieczne jest podniesienie kompetencji lokalnych liderów w zakresie promocji swoich działań w internecie.
Prognozowane produkty i rezultaty (wskaźniki produktu i rezultatu)	<ul style="list-style-type: none"> — Liczba projektów aktywizujących mieszkańców (szt.) — Liczba osób odwiedzających witrynę internetową (os.)
Planowany okres realizacji (lata)	2023-2024

Szacowana (orientacyjna) wartość projektu (zł)	50 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — Program Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy finansowany przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG — Środki Fundacji im. Stefana Batorego — Środki Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi — Środki LGD Razem dla Radomki na aktywizację społeczną i inicjatywy lokalne — środki własne Gminy i Miasta Przysucha

Nazwa i numer projektu <i>Smart village</i>	P7. Konserwacja i renowacja barokowej figurki Dzieciątka Jezus w Skrzyńsku
Podmiot realizujący projekt	Urząd Gminy i Miasta Przysucha
Podmiot współpracujący przy realizacji projektu	Stowarzyszenie „Razem dla Skrzyńska” Ochotnicza Straż Pożarna w Skrzyńsku Parafia pw. Św. Wojciecha w Skrzyńsku
Lokalizacja projektu	Skrzyńsko, Pl. Św. Marka
Cele Koncepcji <i>Smart village</i> , na które oddziaływać ma projekt	Cel szczegółowy 2. Poprawa spójności przestrzenno-funkcjonalnej miejscowości
Cel projektu	Poniesienie tożsamości kulturowej mieszkańców Skrzyńska poprzez konserwację i renowację barokowej figurki Dzieciątka Jezus w Skrzyńsku. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych
Zakres planowanych działań	Prace konserwatorskie i remontowe przy barokowej figurce. Projekt będzie realizował cele określone w Programie opieki nad zabytkami w województwie mazowieckim 2022 – 2025” oraz Gminnym Program Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Przysucha i Powiatowym Programie Opieki nad Zabytkami Powiatu Przysuskiego.
Krótki opis problemu jaki ma	Figurka barokowa z końca XVII wieku wymaga okresowej renowacji. Figurka wykonana jest z kamienia wapiennego

rozwiązać projektu	który nasiąka i wilgotnieje więc konieczne są prace restauratorskie i konserwatorskie.
Prognozowane produkty i rezultaty (wskaźniki produktu i rezultatu)	— Liczba wyremontowanych obiektów dziedzictwa kulturowego (szt.)
Planowany okres realizacji (lata)	2024-2025
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu (zł)	80 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — Środki Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków — Środki Samorządu Województwa Mazowieckiego programu „Mazowsze dla zabytków” — Środki Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi — Środki Fundacji ORLEN programu „Moje miejsce na ziemi” — Środki LGD Razem dla Radomki na aktywizację społeczną i inicjatywy lokalne — środki własne Gminy i Miasta Przysucha

Nazwa i numer projektu <i>Smart village</i>	P8. Publiczny Internet w Świetlicy Wiejskiej w Skrzyńsku
Podmiot realizujący projekt	Urząd Gminy i Miasta Przysucha
Podmiot współpracujący przy realizacji projektu	Stowarzyszenie „Razem dla Skrzyńska” Ochotnicza Straż Pożarna w Skrzyńsku
Lokalizacja projektu	
Cele Koncepcji <i>Smart village</i> , na które oddziaływać ma projekt	Cel szczegółowy 2. Poprawa spójności przestrzenno-funkcjonalnej miejscowości
Cel projektu	Wzmacnianie roli kultury we włączeniu społecznym i innowacjach społecznych poprzez zapewnienie sieci internetu do budynku użyteczności publicznej. Projekt pozwoli cyfrowo wykluczonym dać szansę na zbalansowany rozwój, bez którego nie da się wyeliminować technologicznych i kompetencyjnych ograniczeń.
Zakres planowanych działań	Prace inwestycyjne zapewniające wykorzystanie sieci internetowej w budynku użyteczności publicznej, remont i

	modernizacja obiektu celem umożliwienia wykorzystania sieci internetowej. Zapewnienie dostosowania przestrzeni dla seniorów, osób z niepełnosprawnościami i innymi szczególnymi potrzebami zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać projekt	Problemem obiektu świetlicy wiejskiej w Skrzyńsku jest brak internetu w budynku. Brak możliwości wykorzystania obiektu do prowadzenia działań animacyjnych lub kulturowych z wykorzystaniem nowych technologii i Interentu.
Prognozowane produkty i rezultaty (wskaźniki produktu i rezultatu)	<ul style="list-style-type: none"> — Liczba instytucji objętych wsparciem (szt.) — Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.)
Planowany okres realizacji (lata)	2024-2025
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu (zł)	60 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — Środki Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 — Środki Samorządu Województwa Mazowieckiego — Środki LGD Razem dla Radomki na rozwój ogólnodostępnej infrastruktury kulturalnej — środki własne Gminy i Miasta Przysucha